

МАТЕРИАЛИ
XV МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦИЯ

ACHIEVEMENT OF HIGH SCHOOL -
2019

15 - 22 November 2019 г.

Volume 6

Педагогически науки

София
«Бял ГРАД-БГ ОДД»
2019

То публикува «Бял ГРАД-БГ» ООД, Република България,
гр.София, район «Триадица», бул. «Витоша» №4, ет.5

Редактор: Милко Тодоров Петков

Мениджър: Надя Атанасова Александрова

Технически работник: Татяна Стефанова Тодорова

Материали за XV международна научна практическа конференция,

Achievement of high school - 2019, 15 - 22 November 2019 г.

Педагогически науки. : София. «Бял ГРАД-БГ» - 84 с.

За ученици, работници на проучвания.

Цена 10 BGLV

ISBN 978-966-8736-05-6

© Колектив на автори, 2019

© «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2019

ПЕДАГОГІЧЕСКИ НАУКИ

Проблеми на обучението на специалисти

Док. пед. н. Масич В. В., к. пед. н. Лимарєва Ю. М., к. т. н. Берестовой І. О.,
студентка фіз-мат ф-ту Берестовая Г. В.

*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
Україна*

*ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна
Азовський морський інститут НУ «ОМА», Україна*

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Навчальні програми та плани спеціальностей дають можливість стверджувати, що сучасна освіта, орієнтована на компетентнісний підхід до навчання, разом із тим переконують, що:

найбільш універсальними та ключовими є компетентності, яких вимагає сучасне життя,

конкретизуються вони на рівні освітніх галузей,

їх формування здійснюється в рамках кожного навчального предмета.

Важливим складником сучасної вищої освіти, спрямованої на підготовку творчих висококваліфікованих фахівців, є впровадження у навчальний процес нових форм взаємодії. Організація сучасного навчального процесу виходячи з принципів гуманізації та демократизація освіти передбачає методологічну переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості, формування її основних, в першу чергу, професійних компетентностей. Відповідно до цього змінюються й підходи до оцінювання навчальних результатів.

На думку сучасних вчених (Л. Долинська, О. Киричук, Д. Ніколенко, В. Семиченко, В. Сластьонін, А. Хоменко) найефективнішою формою організації навчально-виховної діяльності у процесі такої підготовки є суб'єкт-суб'єктна взаємодія та партнерство. Взаємодія «викладач – студент» сприяє особистісному самоствердженню майбутнього фахівця, формуванню його професійної самосвідомості, трансформації власного досвіду, засвоєнню моделі майбутньої професійної (наукової, науково-професійної) діяльності [1].

Реалізуючи такий підхід до навчання студентів викладач, спираючись на принципи:

співпраці – підтримує максимально ефективний ритм взаємообміну досвідом та стимулює зацікавлення результатами спільної діяльності;

індивідуалізації – заохочує можливість і бажання кожного суб'єкта взаємодії висловлювати власні думки та бути почутим.

За такої організації навчальної діяльності підвищується рівень зацікавленості та вмотивованості особистості, а отже й бажання ставити додаткові запитання до інших учасників групи взаємодії. Слід додати, що використання діалогу, створює умови для вільного висловлювання і «активного слухання», що в свою чергу, додатково активізує розумову діяльність та підсвідоме засвоєння практичної користі від матеріалу.

Сучасна система вищої освіти відповідає вектору компетентнісного формування спеціаліста здатного динамічно розвиватися впродовж життя та успішно функціонувати у суспільстві, що активно змінюється. Тому надважлива роль при цьому відводиться системі загальної діагностики теоретичних та практичних знань, як важливої складової становлення фахівця. Отже, організація належного рівня поточної оцінки знань вимагає від викладача мобільності підходів до її проведення, а від студентів систематичної навчальної роботи впродовж навчання. Досліджуючи досвід практикуючих викладачів закладів вищої освіти доходимо висновку, що фундаментом сучасного оцінювання студентів має бути рівень досягнень, а не ступінь невдач [3].

Окрім того, впровадження компетентнісного підходу до навчання вцілому та здійснення наскрізної оцінки його результатів передбачає:

- підвищення самомотивації студентів до систематичної активної роботи;
- переорієнтацію цілей навчання та професійне становлення фахівця;
- розуміння спектру подальшої професійної та самоосвітньої діяльності;
- здатність демонструвати високий рівень професійної підготовки після завершення навчання;
- навички систематизації знань та вміння їх активного їх застосування у нестандартних ситуаціях;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, набуття ними загальних та фахових компетентностей.

Перевірка, контроль та оцінювання знань, в першу чергу, виступають необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі взаємодії основних його суб'єктів. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти досягається системними підходами до оцінювання чітко вимірюваних результатів навчання, комплексністю застосування різних видів контролю та формуванням очікуваних компетентностей.

Контрольний захід у прямому сенсі слова не передбачає можливостей комплексного оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу та, відповідно, рівня сформованості професійних компетентностей студентів.

На відміну від традиційного проведення оцінювальних заходів зі встановлення рівня сформованості професійних вмінь, наскрізне оцінювання передбачає оцінювання на кожному етапі взаємодії студента та викладача впродовж навчального процесу.

Так, введення діалогічної лекції та лекції-бесіди передбачає встановлення:

- рівня попередньої обізнаності студентів з обговорюваної тематики;
- здатність співпрацювати (у діалозі) з метою розширення та засвоєння теоретичних знань та меж практичного їх застосування;
- готовність висловлювати власні думки;
- вміння проводити аналіз вхідної інформації та давати їй критичну оцінку;
- вмотивованість до практичної перевірки отриманих теоретичних знань;
- бажання шукати та формулювати логічні запитання за темою.

Оцінювання рівня практичної підготовки впродовж лабораторних робіт також має включати кілька етапів:

- оцінювання рівня теоретичної підготовки;
- оцінювання рівня розуміння методу, покладеного в основу навчального експерименту та технологічних особливостей його проведення;
- оцінювання практичних навичок роботи з обладнанням;
- оцінювання якості обробки отриманих даних, встановлення їх взаємозв'язку, достовірності результату та допустимих помилок і т. ін.

За підсумком навчальної діяльності сучасний фахівець повинен мати не суму знань, умінь та навичок, а сформовані професійні компетентності, що відображають загальну здатність особистості до успішного проведення професійної діяльності, яка інтегрує знання, досвід, цінності та здібності, що набуті завдяки навчанню.

Література:

1. Герасименко Л. В. Способи взаємодії у процесі підготовки магістрів (історія і сучасність) / Л. В. Герасименко / – Innovative solutions in modern science № 2(11), (Scientific journal), Wing, Dubai Silicon Oasis, Dubai, UAE, 2017. – С. 59 – 70.
2. Кожевникова И. И. Личность преподавателя высшей школы в инновационном развитии образования / И. И. Кожевникова / – Innovative solutions in modern science № 1(1), (Scientific journal), Wing, Dubai Silicon Oasis, Dubai, UAE, 2016. – С. 87 – 91.
3. Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи: Збірник наукових праць / За ред. І. А. Зязюна та Н. Г. Ничкало. – Київ, 2003. – 680 с.
4. Подалов М. Использование принципа наглядности в формировании исследовательской компетенции / М. Подалов / – Наукові записки. – Випуск 4. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 78 – 81.

к. пед. н., доцент Абсальямова Я.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна, г. Киев, Украина

УКРАИНА: СТАНДАРТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ В УСЛОВИЯХ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА

Постановка проблемы и целей исследования. Как отмечено в Национальной доктрине развития образования, подготовка личности к успешной профессиональной деятельности в XXI веке требует продуктивных умений, что в условиях реформирования высшей школы возможно лишь при условии превращения ее в личностно ориентированную, когда учебные предметы, которые являются основой профессиональной подготовки, не просто сосуществуют в рамках программ подготовки, а взаимно обуславливают и дополняют содержание образования. Таким образом закладывается база для дальнейшего индивидуального развития специалиста. В системе личностно ориентированного последипломного образования и самообразования происходит дальнейшее углубление профессиональных знаний по специальности, развитие профессиональных умений и навыков.

Исследуя самореализацию в профессии как характеристику жизненного пути личности в контексте профессиональной сферы и определяя данное явление как процесс реализации в профессии потенциала человека, который постоянно развивается, мы обратили внимание на важность стандартизации профессиональной подготовки в условиях реализации Болонского процесса.

Стандарты должны способствовать созданию общей системы взглядов на предоставление высшего образования и обеспечение его качества в пределах Европейского пространства высшего образования (ЕПВО), несмотря на то, что разработка механизма стандартизации европейского образования проходила в рамках национальных образовательных систем и сформировались различные подходы к процессу стандартизации в национальном контексте каждой страны.

Изложение основного материала исследования. В условиях интеграции Украины в европейское образовательное пространство и стремления стран-участниц Болонского процесса к гармонизации национальных систем образования, сейчас происходит активное реформирование отрасли

образования, что предусматривает разработку и внедрение государственных стандартов образования разных образовательно-квалификационных уровней.

Украина сейчас имеет систему стандартов высшего образования, состоящую из государственного, отраслевых и стандартов высшего образования вузов. *Государственные стандарты* образования устанавливают требования к содержанию, объему и уровню образовательной и профессиональной подготовки; они являются основой оценки образовательного и образовательно-квалификационного уровня граждан независимо от форм получения образования и содержат: перечень квалификаций по соответствующим образовательно-квалификационным уровням; перечень направлений и специальностей, по которым осуществляется подготовка специалистов в вузах по соответствующим образовательно-квалификационным уровням; требования к образовательным уровням высшего образования, требования к образовательно-квалификационным уровням высшего образования. *Отраслевые стандарты* высшего образования содержат образовательно-квалификационные характеристики выпускников вузов; образовательно-профессиональные программы подготовки; средства диагностики качества высшего образования. *Стандарты высшего образования вузов* включают перечень специализаций по специальностям; вариативные части образовательно-квалификационных характеристик выпускников вузов; вариативные части образовательно-профессиональных программ подготовки; вариативные части средств диагностики качества высшего образования; учебные планы; программы учебных дисциплин.

Важным шагом на пути к стандартизации результатов образования стала разработка рамки квалификаций Европейского пространства высшего образования (РК ЕПВО), как международно понятного, целостного и структурированного описания квалификационных уровней, через которое могут быть выражены и соотнесены между собой в согласованный способ все квалификации [2]. Для уровней РК ЕПВО дескрипторами выступают знания, навыки и компетентности, которые постепенно усложняются от базовых общих компетенций в осуществлении работы под прямым наблюдением в структурированном контексте на первом уровне – к знаниям в самых передовых отраслях работы или учебы, наиболее передовых и специализированных

навыков и компетенций в демонстрации устойчивого авторитета, инноваций, профессиональной интеграции на восьмом.

Выводы. Положительным сдвигом в выходе образования Украины на международный уровень является тот факт, что данный процесс в настоящее время согласуется с требованиями стандартизации профессиональной подготовки специалиста в условиях Болонского процесса, реализуя положения компетентностного подхода к стандартизации профессиональной подготовки. Профессиональная подготовка является результатом, прежде всего, соответствия государственных стандартов высшего образования, отраслевых стандартов высшего образования и стандартов высшего образования вузов, что обеспечивает фундаментальную научную и практическую подготовку, уровень которой фиксируется путем предоставления соответствующей квалификации, что является реализацией современных отраслевых стандартов подготовки на основе единства и согласованности содержания дисциплин, чем обеспечивается достижение оптимального результата в подготовке специалистов.

Литература:

1. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 №347/2002 // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. – К.: ФОРУМ, 2003. – С. 51-94.

2. Захарченко В.М. Європейські метарамки кваліфікацій та Національна рамка кваліфікацій України [Електронний ресурс] / В.М. Захарченко. – Режим доступу: <http://www.tempus.org.ua/uk/korysna-informacija/prezentaciji/614-zaharchenko-21-06-2013/download.html>

Senior lecturer Kuderieyv Zhanibek K.

PhD Adanov Kuanyshbek B.

Sport and Tourism Kazak Academy, Kazakhstan

E.A.Buketov Karaganda State University, Kazakhstan

THE GENESIS OF THE GAME AND THE CONCEPTUAL AND UNIVERSAL DEFINITION OF THE GAME

The problem of the game in theoretical terms is an independent, complex, in many of its aspects unsolved problem. We cannot set the task of its detailed study in this work. However, in conditions of insufficient clarification of the problem of the game itself, there is always a basis for hope that the well-known concept of a “game-culture” can nevertheless serve as a theoretical basis for a philosophical analysis of physical culture and sports. We will attempt to clarify some general points of the philosophical theory of game activity.

The game accompanies a person throughout its history, is an essential element of ontogenesis and phylogenesis, the role, functions of the game in society and attitude to it serve as an indicator of cultural and social development, social, political and ideological orientations of society.

The analysis of the game in terms of its reproduction of the reflective mode of being of man is of significant interest already for the reason that in a number of studies game activity is considered as the most true type of human activity. Particularly well-known is the point of view on this issue by F. Schiller: “A person plays only when he is in the full sense of the word man, and he is completely human only when he plays”[1].

The game peculiarly models and reflects the consciousness and self-consciousness of society, being a specific indicator of its condition, dominant value orientations. After all, the game is a form of free self-identification of a person, the implementation of the “man of the possible.” In it, “a man is striving to overcome his own limitations and constraints, to dynamically identify the possible fullness of existence” [2].

In this process of transcending, the individual undergoes a radical transformation of his own “me”. He pushes away from himself the veil of random

signs, reveals the essential foundations of individual being. The game allows you to highlight the most important qualities in the spiritual and physical appearance of a person. Therefore, without a deep theoretical generalization and understanding of the game phenomenon, a thorough study of both an individual person and the social mechanism as a whole is hardly possible. The game is an activity, phenomenon, condition, coupled with the original spiritual substance of man. After all, the game is a calm embodiment of the chaos of the ideal human spirit. In the end, the game is a way to express itself in this universe and one of the forms of its active assimilation. The uniqueness of the human game is that man is the only one of all playing creatures who is able to determine and realize the scale of the game, from zero to infinity, from a grain of sand to the Universe. A man cannot but play, his personal growth and success are largely determined by how much his own game actions fit into the game actions of other players. The game to a greater extent reveals its original spiritual depths and qualities.

The special heuristic meaning of the concept of “game”, the complex and complex nature of the study, a significant number of developments on this problem make it necessary to turn to a wide range of literature on philosophy, sociology, cultural studies, anthropology of psychology, and pedagogy. It should be noted that the views of thinkers on the game are very diverse. Each era makes its accents and emphasizes different aspects of this activity. In the history of philosophical thought, there are both theories that play a secondary role in the game and consider it both fun (Aristotle) and concepts, teachings that apply the highest qualities to the game (I. Heyzinga, X. Ortega - Gasset), designed to change the world and the person himself.

The study of game concepts and theories makes it possible to identify the main types of game activity, discover their relationship and determine the objective significance of modern approaches to this problem.

Ancient philosophy presented the game as the idea of harmony of a single person with the cosmos, as a way of being in the world. Plato saw the only right way of life - in the game, in singing, in dancing, in paying tribute to the gods. The game seemed to him practically a useful occupation, so he put the game of checkers next to the art of counting and geometry [3].

A very late appearance of systematically developed theories of gaming activity is due to several points. First of all, there is an exceptional functional complexity of the phenomenon itself. A genetic explanation of the game required the accumulation of a

huge amount of diverse material. The variety of forms of expression and the polyfunctional nature of game activity in human society, at its initial theoretical consideration, led to the inevitable one-sidedness. In addition, certain stages of social development led to a negative attitude towards the game and made it almost impossible to direct theoretical thought to the study of this “useless” and “wasteful” activity. The game was treated like a curiosity.

There is such as classicism in an era of dominant “seriousness”. Enlightenment, the game remained outside the circle of those creative and social problems that humanity was solving, but since the end of the 19th century. The research on the game appears in increasing numbers.

According to Spencer, the game is a kind of training, “bringing pleasure”, and, therefore, according to the universal psychological law of pleasure, is useful for the body. The main instincts are manifested in the game: “Whatever the game, its pleasure lies in winning a victory, in triumphing over the opponent ... This victory is tantamount to success in the struggle for existence and finds satisfaction in winning a chess game for lack of gross victories [4].

Spencer establishes nature as games — competitions, games — competitions. He declares the game training of "lower" abilities, aesthetic activity - "higher" gymnastics of the nervous system, hygiene of the mind.

G. Spencer's follower Grant Allen completed and systematized the scheme proposed by Spencer. The game, in his opinion, is an unselfish exercise of active functions. The game is active because it involves the system of muscles and nerves.

The psychobiological theory of the game, developed on the basis of a positive methodology, was very popular at the end of the 19th century, but its extreme one-sidedness was already criticized.

I. Lazarus believes that a person does not play when he has an excess of energy, but rather plays when he is tired, in order to restore your strength. At first glance, Lazarus's theory is the exact opposite. Laarius comes to the important conclusion that active and an interesting activity (activity) can bring more rest than complete idleness. At the same time, community with Spencer's views is evident. Lazarus, a man plays in order to occupy those muscles and parts of the body that are not affected during his work. That is, person, depending on the type of activity, is partially tired having in the body a total excess of energy wasted in the game.' The role of Ira as a rest and a method

of mental relaxation are considered in the work of an American researcher at the beginning of the 20th century. D. Patrick In the life of a modern person, Patrick notes, and physical work occupies less and less space, more and more the role of abstract thinking, concentration of estrangement. At the same time, muscles of the fingers and eyes are predominantly exercised. This change occurred so quickly that the persistent habits of hard physical work acquired by mankind and the exercise of the entire mass of muscles contradict the modern way of life and cause tension. This is where the game comes into play that allows you to supplant this first tension caused by deep-rooted human instincts. His theory contains an important idea about the growing level of the first tension during the urbanization period. The emphasis is on one of the very important functions of the game as a factor of balancing a person in conditions of a huge influx of information, a sharp acceleration of the rhythm of life, causing a special load on the human psyche. 'G.S. Hall - an American psychologist - argued that "the human game is a kind of residual phenomenon of atavism, which manifests the distant history of mankind as a species" [5].

The game is the rudiment of human activity, similar to the rudimentary organs of man. Hall approves the biological determination of the game in which the child automatically goes through a series of stages (the stage of the animal, savage, nomad - hunter, farmer), repeating the basic epochs in the evolution of mankind. There is a fact that at one stage or another of the development of mankind was characteristic of serious life work, experienced by the child of the civilizational present as periods of play activity. In games of children the ancient hunting instinct is shown; games of older children are a repetition of some essential aspects of the life of the Indian tribes [6]. Thus, the game at the Hall is instinctive in origin and completely turned into the past. The functions of the game are that it overcomes the hereditary instincts present in modern man. These instincts are the exact opposite of modern civilized life and only interfere with modern man. If these ancient habits and instincts are expressed freely, then they will gradually weaken and will not interfere with the inclusion of a person in a modern cultural society.

The game is associated with pleasure, the playing creature in the game enjoys, which further enhances the need to play.

The Swiss scientist K. Gross, in his fundamental research "Games of the living", "Games of people", "Game", etc., as it were, draws a line under all the works of the XIX century on game theory.

K. Gross, considering the genesis of the game, tries to establish the genetic relationship and the qualitative difference between the human game and the game of animals. In the question of the origin of the game, Gross proceeds from the position that the cause of the game is rooted in the presence of natural or hereditary impulses (instincts), and the direct impulse is the excess of forces regularly formed in a person.

The genetic basis of the game is the imitation and experimentation inherent in the games of higher animals. The first provides an educational and communicative property of the game, the second lies at the basis of the most important quality of the game as a free and creative activity. In addition, imitation is transformed in the game into imitation of real action and “imitative feelings”.

Gross, pointing to the aspiration of the game forward, believed that the game is preparation for life. In general, Gross seeks to break with biological interpretation; he is the first to show the social quality and significance of the game. Gross considers the game as the primary form of introducing a person to society: voluntary submission to general rules or a leader, fostering a sense of responsibility for one's group, a noble desire to show one's capabilities in an action performed for the group; formation of ability to communicate. The game, says Gross, for the first time in childhood and for life, "an artificial extension of our instinct of sympathy." The game normalizes the first skills and develops leadership skills. The game is the primary “fetter” of society, a chain woven of flowers” [7].

The game, if viewed from the perspective of the general theory of culture, is an ideal construct of an ordered world, as well as mutual relations between rival parties - individuals or groups.

After all, the rules of the game are clear, the same for all participants in the game. Players approve of them and obey them consciously and voluntarily. As noted, the game determines the winner based on clear criteria established and accepted by the interested parties. Ratings in the game are held publicly. Success in the game is the basis for pride in defeating an opponent and for overcoming one's own weaknesses. This axiological structure of the game is at the same time, in a symbolic sense, a normative model of the human world.

Bibliography

1 Artyunov S.A. Ethnographic science and the study of cultural dynamics // Research on General Ethnography.-M.: Nauka, 1979, -P.24.

2 Tanikeyev M.T. Theory and practice of the mutual influence of national and international factors in the development of physical education and sports: Dissert.doct. Ped.science: 13.00.01.-Almaty, 1998.-292 p.

3 Hristova E.L. On the refinement of the conceptual apparatus of ethnopedagogy: Collection of scientific works.-SPb, 1989.-№7.-P.103-106.

4 Volkov G.N. Ethnopedagogization of the process of modern education // Proceedings of the National Academy of Sciences and Arts of the Chuvash Republic.- 1997.-№3.-P.22.

5 Anarkulov Kh.F., Umurbekov T. Work with parents in the physical development and education of preschool children using folklore // Physical Education Bulletin.-2009.-No.2-P.43-46.

6 Doscarev M. B. Historical and pedagogical foundations of the formation and development of the physical education system in Kazakhstan: dissert.doct.ped.science: 13.00.04.e-Almaty, 1997-156 p.

7 Mamiyev N. Kazakh national outdoor games as a means of preparing students in grades 5-7 to pass the standards of the Presidential test: dissert.kand.ped.nauk: 13.00.04.-Almaty, 1995.-275

Белес А.О., Керимбаева К.З., Аметова А.

Аймақтық әлеуметтік инновациялық университеті, Шымкент қ., Қазақстан

ОҚУШЫЛАРДЫ МАТЕМАТИКАЛЫҚ ОЛИМПИАДАЛАРҒА ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Орта мектеп оқушыларын математикалық олимпиадаларға дайындау математика пәні мұғалімдерінің алдына қойылатын өте күрделі және жауапты мәселелердің бірі болып табылады. Математика сабақтарын өткізгенде оқушыларды олимпиадаларға дайындауға көңіл бөлмейтін мұғалімдер дұрыс істемейді. Көбінде қалалық (аудандық) деңгейден басталатын олимпиадаларда дарынды балалар жеңімпаз болып шығады.

Математика мұғалімінің сабақтағы олимпиадаға дайындық (өзірлік) жұмыстарының түрлері

Ойлаудың қарастырылған икемділік, тереңдік т.б. сапалары оқушылардың математиканы оқып үйрену сияқты интеллектуалдық ерекшеліктерінің негізгі құрамдас бөліктері болып табылады және оларды сабақта да, сабақтан тыс уақытта да дамытуға болады. Бұл интеллектуалды ерекшеліктерді дамытудың негізгі жолдарын біз сабақта түрлі стандартты семес және олимпиадалық есептерді қолдану арқылы қарастырып көрдік.

Сол кейбір әдістерді дамытудың мақсаты жаттығулардың негізгі типтерін талдауда қажет болады. Мұндай талдауды дамыту үшін мыналар қажет:

Белгілі бір есепті шешу үшін қосымша ауыстырулар, құрулар мен стандартты емес идеяларды қолдану;

Әділ қорытынды жасаудың жеткілікті белгілерін табуға есепті шешу үшін қажетті белгі таңдай алуға үйрету, т.с.с.

Математика бағытында сыныптан тыс жұмыс

Оқушылардың сабақ кестесінен соң өзбетінше немесе мұғалімнің жетекшілігінде атқаратын мектеп корпусы ішінде жүргізілетін жұмыстарды

сыныптан тыс жұмыс деп атайды. Математикадан сыныптан жұмыстардың екі түрі бар.

Бірінші типке бағдарламалық материалдарды оқып-үйренуде басқа оқушылардан үлгерімі бойынша қалып қойған оқушылармен жүргізілетін сыныптан тыс жұмыстар жатады.

Сыныптан тыс жұмыстың екінші типіне басқалармен салыстырғанда математиканы оқып үйренуге ерекше қызығушылық пен қабілет танытатын оқушылармен жұмыс жатады. Осы соңғы тип сыныптан тыс жұмыс деген түсініктің дәстүрлі түрі. Осы тип математикалық олимпиадаларға дайындық үшін де оларды өткізу үшін де қолданылады.

Көпшілік жұмыс- балалардың үлкен ұжымы мен жүргізілетін тұрақты жұмыс. Жұмыстың бұл түріне кештерді ғылыми-практикалық конференцияларды, математика апталықтарын, т.б. жатқызу керек [1].

Тәжірибеде сыныптан тыс жұмыстың барлық осы үш түрі бір-бірімен тығыз байланысты.

Математика бағытында мектептен тыс жұмыс

Бір мектептің математика мұғалімдері (кей оқушылардың ата-аналары) осы мектептің оқушыларымен өткізетін сыныптан тыс жұмыстан айырмашылығы сол, математика бойынша мектептен тыс жұмыс белгілі бір қаланың, ауданның немесе аймақтың бірнеше мектебінің оқушыларымен жүргізіледі. Сондай-ақ мектептен тыс сабақтар белгілі бір мектептің, жоғары оқу орындарының, қосымша білім беру орталықтарының, шығармашылық үйлерінің базаларында ұйымдастырылуы мүмкін.

Мектептен тыс жұмыстарды ұйымдастырудың негізгі мақсаттары мынадай: оқушылық ойлау және математикалық қабілетін дамыту.

Бүгінде математика бойынша мектептен тыс жұмыстардың негізгі формалары мыналар:

- Тірек мектептері мен жоғары оқу орындары, шығармашылық үйлер мен қосымша білім беру орталықтары жандарындағы математикалық үйірмелер мен факультативтер;
- Оқушылардың аудандық және ғылыми конференциялары.

Бұл ретте математика мұғалімінің басты міндеті: оқушылары қатыса алатын мектептен тыс жұмыстың барлық формалары туралы жан-жақты хабардар болу [2].

Кез-келген мұғалім оған аймақтық немесе жалпы қазақстандық олимпиада жүлделерін дайындауға мүмкіндік беретін қасиеттерге ие бола алмайды, сондықтан кейде басқа мамандарды қатыстырмай, оқушының алға жылжуы мүмкін емес. Бұл мектеп басшылары мен білім беру бөлімінің әдіскерлері бастама көтеріп, дәл осылар өз метебі мен ауданы оқушыларының математикадан қосымша білім алу проблемасын шешуі керек. Ал мұндай мамандар ретінде жақын арадағы мектептің кейбір мұғалімдері, сондай-ақ қосымша білім беру педагогтары, әрине, ЖОО-ның оқытушылары өздерін көрсете алады. Төменде математика мұғалімінің олимпиадаға дайындау жұмысының тағы бір бағытын қарастырып көтерелік.

Сырттай жұмыс

Түрлі мектептер мен ЖОО жолындағы сырттай жүргізілетін жұмыс та олимпиадаға дайындықтың бір бағыты болып табылады. Осы орайда берілетін тапсырмалардың деңгейі өте жоғары, ұсынылатын тапсырмалардағы идеялардың көпшілігі түрлі деңгейде өтетін олимпиадаларда кездеседі. Мұнда математика мұғалімінің міндеті оқытудың осы формасы туралы өз оқушыларына жеткізу, олардың кейбірін аталмыш мектептермен факультеттерде оқу қажеттігіне көз жеткізу болып табылады.. Тек оқушыларды олимпиадаларға қатыстырудың осы төрт бағытын бірге алып жүргенде ғана табысқа жетуге болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1 Алтынбеков Ш., В.Түймелиева Орта мектепте математикалық олимпиада есептерін шешу әдістері. Шымкент, 2011.- 67бет.
- 2 Әлімбетов Н., Бейсеков Ж., Мирсоатов А. Математикадан логикалық есептерді шығаруға арналған әдістемелік құрал.-Ш., 2016.-204б

Жалмуканова Лаззат Жумагуловна

*директор КГУ «Средняя школа-комплекс национального возрождения №17» , г.
Петропавловск*

СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Нашему поколению выпало жить в уникальное время. Никогда еще в истории человечество не выступало как единый, объединенный общими целями и интересами коллектив. Вы можете возразить: «А как же локальные конфликты и столкновения, о которых мы слышим ежедневно?». Да, согласны, это факты нашего времени. Но, современный человек именно потому и человек XXI, что он осознает всю пагубность и тяжесть последствий, которые может повлечь за собой необдуманный шаг любого, на любом уровне человеческих отношений, понимает ценность и важность жизни, уникальность каждой личности.

Мировое информационное поле настолько обширно, информация настолько многообразна, что современный человек, действительно может получить любые сведения из любого доступного ему источника. Процессы глобализации, происходящие в нашем мире, стирают границы, расширяют возможности, увеличивают мобильность людей. Человек получает больше путей и вариантов для принятия решения: остаться в своей стране, переехать в другое государство; получить специальность в учебном заведении своего города, или выбрать из ВУЗов, находящихся за тысячи километров от родного дома.

Молодежь, только вступая во взрослую жизнь, стремиться максимально полно и насыщенно ее прожить. Воспользоваться всеми шансами. Верит в свои возможности. Отмечает любую неудачу. В таких условиях велика вероятность изменения в мироощущении, мировосприятии человека. Важно сохранить свою национальную идентификацию в условиях глобализации. Быть достойным имени «человек XXI», «гражданин мира»- это бесспорно. Но также быть достойным, и это даже важнее предыдущих званий, имени «казахстанец». Представлять свой многонациональный народ перед человечеством, уважать культуру чужого народа и гордится своей. Перед современным казахстанским обществом стоит масштабная задача. Сплавить все культурное многообразие

народов, проживающих в нашей стране. Создать единое культурное пространство, в котором, не ущемляя прав на развитие своей самобытности, сосуществовали бы все национальности нашего государства.

Важная роль в этой деятельности принадлежит образованию. Благосостояние народа, прогрессивное развитие государства напрямую зависят от уровня образованности его населения.

Именно перед школой, детским садом, ВУЗом стоит задача помочь ребенку, подростку, молодому человеку не запутаться, не пойти вслед за ложными идеалами. Помочь будущему гражданину словом, мудрым советом, всей системой воспитания осознать себя как личность, представителя своей страны. Сформировать основные нормы поведения в быстро меняющемся мире. Привить основные принципы толерантного поведения в многонациональном обществе.

Свою лепту в этот процесс вносит и школа-комплекс национального возрождения №17. Школа была открыта в 1991 году решением акима Северо-Казахстанской области. На базе общеобразовательной школы №17 по ходатайству Ассамблеи народа Казахстана Северо-Казахстанской области была образованна «Средняя школа-комплекс национального возрождения № 17».

Деятельность школы национального возрождения находится в центре внимания и особой заботы Ассамблеи народа Казахстана, этнокультурных объединений и органов образования города и области через реализацию совместных проектов. Модель образовательной деятельности школы определяется концепцией, в которой обозначены базовые ценности и содержание этнокультурного образования и направлена она на реализацию двух взаимосвязанных задач: воспитание поликультурной, полиязычной личности и формирование казахстанского патриотизма.

Школа гордится своими достижениями не только в области самодеятельного творчества, представляющего лучшие образцы фольклора на фестивалях культур народа Казахстана, но и отличными результатами учащихся - знатоков этнокультуры на областных, республиканских конкурсах. Ученики являются призерами областных, республиканских, международных конкурсов. Международного конкурса им. Адама Мицкевича по знанию польского языка, Международного конкурса «Рисуют дети Мир Казахстана» под эгидой ЮНЕСКО, участники азербайджанского танцевального коллектива «Одлар

Юрду» стали призерами областного этапа Дельфийских игр среди танцевальных коллективов, Областного конкурса «Мир глазами детей».

Проведение государственных праздников, общешкольных уроков «Масленица», «Наурыз», «Сабантуй» в школе является одним из условий интеграции культур, общения, понимания, проявления толерантного поведения между детьми.

Сегодня школа в системе непрерывного образования области занимает свою нишу, осуществляя воспитание подрастающего поколения через общекультурные ценности этносов. Уникальная школа готовит уникальных людей. Патриотов своей страны, способных воспринять все культурное разнообразие мира. Людей умеющих интегрироваться в современное общество, понимающих уникальность нашего государства, важность сохранения мира в нашем общем доме-Казахстане.

КГУ «Средняя школа-комплекс национального возрождения № 17» целенаправленно осуществляет свою деятельность, отвечая запросам родителей, общественности, утверждая политику мира и согласия.

Абишев Ж.Б.

Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті

БАСТАУЫШ СЫНЫП МҰҒАЛІМДЕРІН ОҚУШЫЛАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ МӘДЕНИЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ШАРТТАРЫ

Қазіргі ғылым мен техниканың дамыған заманында бала тәрбиесі күн өткен сайын өзекті мәселеге айналууда. Балалардың оның ішінде бастауыш сынып оқушыларының денсаулығы бей-жәй қарау мүмкін емес. Өйткені жалпақ тілмен айтқанда бесіктен белі шықпай жатып гаджеттерден көзін алмайтын бөлдіршіндерді денешынықтырумен шұғылданудыру заман талабы. Осы тұрғыда біз бастауыш сынып мұғалімдерінің денсаулық мәдениетін қалыптастыруға байланысты зерттеулер жүргізілді.

Бастауыш сынып мұғалімдерін оқушылардың денсаулық мәдениетін қалыптастыруға даярлау моделінің тиімділікпен жүзеге асырылуының педагогикалық шарттарын тікелей айқындауға кіріспес бұрын, сол шарт түсінігінің әр түрлі аспектілерін қарастыру орынды деп санаймыз.

«Шарт» дегеніміз-оған басқа бірдеңелер (обусловливаемое); осы құбылыстың құбылыстардың өміршеңдігіне қажеттілік туындауы арқасындағы объектілер кешенінің мәнді компоненті (заттар, олардың жай-күйі, өзара әрекеттістіктері) [1].

Философияда шарт онсыз ол өмір сүре алмайтын заттың оны қоршаған құбылыстарға қатынасында көрінетін философиялық категория. Заттың өзі қайсыбір себептелінген, ал шарт объективті әлемнің сан түрлілігіндегі салыстырмалы сырқы сипаты ретінде көрініс береді байланыстырады; қайсыбір құбылыс пен процесті тікелей туындататын себепке қарағанда, шарт шарттың пайда болуының, өмір сүруінің және дамуының ортасын құрайды [2].

Психология сөздігінде «шарт» ұғымы адамның психикалық дамуын және оны жеделдететін немесе баяулататынды анықтайтын, даму процесіне, оның динамикасы мен түпкілікті нәтижелеріне әсер ететін, ішкі және сыртқы себептердің жиынтығы арқылы ашылатын психикалық дамудың мән-мәтінінде қарастырылады .

В.М.Полонскийдің педагогикалық сөздігінде шарттар адамның физикалық, адамгершілік, психикалық дамуына, оның мінез-құлқына, тәрбиесі мен оқуына, жеке тұлғалық қалыптасуына әсер ететін айнымалы табиғи, әлеуметтік, сыртқы және ішкі әсерлердің жиынтығы ретінде түсіндіріледі [3].

Зерттеуші ғалымдар педагогикалық жүйені қарастыруда «шарт» түсінігін кеңінен қолданады. Осы орайда авторлар оның әр түрлі белгілерін анықтай отырып, түрлі топтарға бөліп көрсетеді, мәселен Ю. К. Бабанский әсер ету саласы бойынша педагогикалық жүйенің қызмет етуінің шарттарын сыртқы (табиғи-географиялық, қоғамдық, өндірістік, мәдени, шағын аудан ортасы) және ішкі (оқу - материалдық, мектептік-гигиеналық, моральдық-психологиялық, эстетикалық) деп екі топқа бөледі [4].

Зерттеушілердің «педагогикалық шарттар» ұғымы жөніндегі түсініктерін талдау осы феноменді біздің мейілінше түсінуіміз үшін мағызыды саналатын бірқатар қағидаларды бөліп көрсетуге мүмкіндік береді:

- шарттар педагогикалық жүйенің (соның ішінде тұтас педагогикалық процестің) құрамдас бөлігі болып табылады;
- педагогикалық шарттар білім беру мен материалдық-кеңістіктік ортаның жұмыс істеуіне оң немесе теріс әсер ететін мүмкіндіктерінің жиынтығын көрсетеді;
- педагогикалық шарттардың құрылымына ішкі (білім беру процесі субъектілерінің жеке тұлғалық дамуына әсерін қамтамасыз ететіндер), сондай-ақ сыртқы (жүйенің процессуалдық құрамдастарының қалыптасуына жәрдемдесетін) элементтер қатысады;
- дұрыс таңдалған педагогикалық шарттар педагогикалық жүйенің дамуы мен тиімділікпен қызмет етуін қамтамасыз етеді.

Осылайша, талдау көрсеткендей, педагогикалық шарттар сол жүйенің жеке тұлғалық және процессуалдық аспектілеріне ықпалын тигізетін білім беру мен материалдық-кеңістіктік ортаның мүмкіндіктерінің жиынтығын көрсететін педагогикалық жүйенің маңызды компоненттерінің бірінен саналадығына көз жеткіземіз.

Біздің пікірімізше педагогикалық шарттар жөніндегі анықтамалардың алуан түрлілігі мамандар даярлауға деген өзгермелі қоғам талаптарының аясында жүргізілетін нақты зерттеу жұмысының мақсаттары мен міндеттеріндегі

айырмашылықтардың және теориялық-әдіснамалық тұрғылардың ерекшеліктердің болуымен түсіндіріледі.

Бірқатар ғалымдардың пайымдауынша салауатты өмір салтына және денсаулық сақтаушы іс-әрекетке ішкі мотивациясын дамыту туралы пікірін қостаймыз. Алайда денсаулықты сақтаушы және денсаулықты дамытушы орта құру педагогикалық шарт ретінде анықталғанымен, сол ортаны құруға қажетті оқу-әдістемелік қамтамасыз ету, әр түрлі жұмыс формалары мен әдістерін (оқу және оқудан тыс) қолдану жақтарына мән берілмеген.

Н.К.Джзаппарованың [5] ғылыми еңбегі бастауыш сынып оқушыларының денсаулық мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық ерекшеліктерін зерттеуге арналғанымен, автор оқушылардың денсаулығын сақтау мен нығайтудың нәтижелілігін қамтамасыз ететін шарттарды бірнеше топтарға бөліп ашып көрсетеді:

Бірінші топтағы шарттар тобы денсаулық сақтаушы білім беру кеңістігін құруға бағытталған шарттар құрайды:

- бастауыш сынып оқушыларының психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін есепке алу, стресстік жағдаяттардың пайда болуын болдырмау жағдайларын жасау;

- педагогтың заманауи денсаулық сақтау және нығайту технологияларын меңгерген арнайы өздік даярлығы;

- мұғалімнің денсаулық сақтау және нығайту іс-әрекетін оқушылардың ата-аналарымен және мектептің медицина қызметкерлерінің қызметімен үйлестіру .

Шарттардың екінші тобына Н.К.Джзаппарова оқушылардың денсаулығын нығайтуды қамтамасыз ететіндерді жатқызады:

- оқу процесін ұйымдастыруды ойластыру және оқу жүктемелерін оңтайландыру, сонымен қатар оқушылардың оқу іс-әрекеті мен демалыс мезгілін, денешынықтыру-сауықтыру жұмыстарын формаларын кезектестіру арқылы оқу процесінің тиімділігін арттыру;

- оқу процесін ұйымдастыруда санитарлық ережелер мен нормаларды сақтау, мектепшілік ортаны оңтайландыру, балалардың қимыл-қозғалысқа деген биологиялық қажеттілігін қанағаттандыру;

- оқу процесінің мотивациясын зерделенетін материалдардың маңыздылығын ұғыну, яғни негізделген қайталау жүйесімен үйлестіре эмоционалды түрде тартылуын, балалардың шамадан тыс шаршап-шалдықтырас үшін іс-әрекет түрлерін ауыстыру арқылы күш-қуатын барабар қалпына келтіруді қамтамасыз ету.

Дегенмен, зерттеушінің анықтаған шарттары болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін оқушылардың денсаулық мәдениетін қалыптастыруға даярлаудың аспектілерін қанағаттандыра қоймайды, оларды әдістемелік ұсыныстар ретінде ғана қабылдауға болады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Лихачев Б.Т. Педагогика: курс лекций. М, 1993. Немов Р.С. Психология: В 2-х т. М., 1994. Педагогика / Под ред. П.И.Пидкасистого. М., 1996.
2. ДочкинаТ.В. Подготовка учителей к проектированию личностно ориентированного взаимодействия с учащимися: дисс. ... канд. пед. наук. - Калуга, 2003. - 276 с.
- 3.Полонский В.М. Словарь по образованию и педагогике / В.М. Полонский. – М.: Высш. шк. 2004. – 512с.
- 4.Педагогика /под ред. Ю.К. Бабанского. – М.: Педагогика, 1988.– 432с.
- 5.Джзапарова Н. К. Педагогические особенности формирования культуры здоровья младших школьников:в условиях РСО-Алания:дисс. ... канд. пед. наук. - Владикавказ, 2007. - 177 с.

Yang Yang, Mai Wen

G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

REQUIREMENTS FOR THE PREPARATION OF FUTURE MUSIC PROFESSIONALS IN CHINA

In the conditions of gradual integration of the Chinese education system in the world educational space significantly increases the requirements for professional training of students of all specialties including future specialists in the music profile, that determines the necessity in a clear definition of these requirements. Let's try to identify and analyze these requirements.

It should be noted that the address of the musician in front of the audience requires not only the display of professional excellence in performing of the musical work, but also the ability to form in the listeners an appropriate mood, positive for the perception of the melody emotional state. And this, in turn, implies that the musician himself must be a spiritually rich personality. Therefore, today, the considerable attention is paid not only to the technological but also to the educational aspects of this training during the vocational training of students of music majors at a Chinese higher education institution.

That is way, the teachers of the School of Music Education at the Central Music Conservatory of the People's Republic of China since 2011 have been implementing a project of reforming the national music education, providing for the gradual education of future teachers of music disciplines. The basis of the training program for these specialists is based on a new concept of music education, focused more "people-oriented rather than music-oriented". Therefore, the teachers pay considerable attention not only to the formation of students of professionally important musical skills and abilities, but also to develop in future professionals the ability to understand and feel music, its adequate expression during the performance, the ability to broadcast the audience their feelings and experiences.

The teaching of courses in the specified school is different from the traditional organization of classes held in regular colleges and universities. By the way, the main feature of a new system of music education is that it provides a comprehensive impact on the subjects of learning. In particular, a significant place in the learning process

occupies the formation of young musicians, not only the ability to play musical instruments and singing, but also to listen to music carefully, to interpret it correctly, to interpret it correctly, as well as to engage young people in the independent creation of musical works. In addition, the teachers of the School of Music Education, breaking the Chinese tradition of individual teaching of singing students when they are working one-on-one with students, prefer to involve young people in choral singing, that has more potential for an educational influence on each individual.

It should also be noted that in recent years there have been significant changes in the content of professional training of future specialists in music disciplines. From now on, the requirements for a future music teacher include not only the mastery of vocal singing skills and, good command of various musical instruments, but also a manifestation of the teacher's ability to stage musical performances, hold concerts and musical evenings, organize music games, competently select a music repertoire, and more. According to the new ideological guidelines of music education, appropriate educational innovations are being introduced into the process of preparing future music professionals [1].

It is also emphasized in the scientific literature that a well-trained educator must not only be able to sing and play professionally, perform well in front of an audience, but must also have profound knowledge in other fields of art (literature, dance, painting, etc.), as it allows to make his professional activity more effective. An important requirement for the professional training of a future music professional is also the formation of the ability to pass successfully on their professional knowledge to students, to develop in them appropriate musical skills and socially important personal qualities, so that in the future the pupil-graduates themselves become highly professional musicians and educators.

In the current context of reforming the system of music education in the PRC, one of its important tasks is to stimulate the development of students' personal abilities and potentials on the basis of their deep interest in music as an important component of national and universal culture. It should be noted that if the student was previously required to simply copy the manner of performing music and the manner of teaching of his instructor, now the future specialist of music profile is given more freedom for creativity and self-realization. In particular, today, a great deal of attention of teachers is given to providing pedagogical support to pupils in search (working out) of their own style of performing activity on the basis of taking into account their individual

characteristics and musical interests. In addition, a characteristic feature of contemporary music education in the PRC is the synthesis of musical disciplines with other subjects, that allows to integrate works of music and other arts. As a result of such integration, new subjects of synthetic and practically oriented nature are emerging in China, providing a comprehensive impact on a personality formation [2].

It should be noted that an important requirement for the training of future specialists in the music profile, including teachers of music disciplines, is the regular involvement of them in participation in the concert activity. After all, a high level of performance of musical or song works is reached in the conditions of feeling of strong emotional feelings by a person, and this is most fully manifested during a concert performance. That is way, it should be recalled that the performance of each piece of music has many interpretations. And every performance of a musician is characterized by its own peculiarities of performance. Therefore, the acquisition of experience of a concert activity by a future specialist musician positively influences the development of his imagination and fantasy [3].

One of the significant features of modern training of future music professionals in the China is the lack of standard models for its implementation. However, classes in music disciplines should be held at a dynamic pace, and during their organization, teachers should take into account the individual characteristics of students, the level of development of their creative abilities.

It is also worth noting that engaging them in the best achievements of national and world music and ensuring that it is understood is an important component of the professional training of future music professionals. In particular, the study of students of national music promotes in them a sense of pride for their people, patriotism. Due to the national music culture, future professionals join the history and the culture of China, embracing the Chinese national spirit. Therefore, not only do musicians in the PRC have to carefully study traditional Chinese music culture, but also to promote it among young people and promote its further development. In its turn, the study of world music classics and contemporary music works allows future professionals of the music profile to become involved in the world music heritage, to enrich their own manner of performing music, that positively influences the improvement of their professionalism [4].

Therefore, it can be summarized that the current requirements for the training of future music professionals in the PRC, on the one hand, reflect the specificities of

Chinese culture, and on the other hand, are increasingly approaching the current requirements of training these professionals in other countries. At the same time, in the process of implementation of this training, considerable attention is paid not only to the formation of students' professional knowledge and skills, but also to the development of their personal qualities and creative abilities.

Literature

1. 卿箐.探索中小学音乐师资培养新途径[J].音乐创作, 2012.
2. 于子贻.国外音乐师资培训的启示[J].乐器, 2011.
3. 廖乃雄.论音乐教育[M].北京：中央音乐学院出版社, 2011.
4. Yao Wei. Problems of vocal vocational education development in modern China. Discussion. 2012. №7 (25). Pp. 150-154.

Методически основи на учебния процес

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Darkenbayeva Zh.K.
*Abylai Khan Kazakh University of International Relations and World Languages,
Kazakhstan*

FORMATION OF LINGUISTIC AND CULTURAL COMPETENCES BY THE METHOD OF PUZZLES

In accordance with the requirements of the time, the education of a competitive young generation, the search for effective ways and methods of mastering knowledge is the task of every teacher.

In a foreign audience, the Kazakh language is taught using various methods and types of work. At the beginning of the school year, students are divided into levels by means of tests.

Let's talk about the types of work that are performed using the puzzle method at level B1 in the Kazakh language and above level B2. Performing tasks by this method is based on the game. Part of the material that you are trained in the course of studying can be written to individual cards, but each card must contain the information that is intended to find the next part. The student should collect all the cards on the material provided by the teacher.

The technique of "puzzles" helps the student to attract attention and develop the ability to analyze and analyze the information received. Puzzles in the learning process can be designed for each stage of the lesson, each level of learning, as well as the level of language proficiency of the student and the specifics of learning new material. It can be both individual and group work.

At the B1-intermediate level, you can use the puzzle method at all stages of the lesson. Since foreign language students study at this level, the assignments should be easy. The aim is to expand the vocabulary of students, language development, the formation of linguistic and cultural competencies.

1. From the beeches that were addressed to the theme of "respect for the family", the words "tradition", "care", "hospitality", "kindness", "unity", "respect", "humility", "dombra", "guest", "grandmother", "abundance" and other words can be composed.

2. Students are divided into groups and each group is provided with cutouts. They collect clippings and paint pictures related to " Family and tradition." To do this, they perform tasks on the back of the task. The image will be displayed correctly if the tasks are performed correctly. And if the job on the piece is not done correctly, the picture will not be compiled.

For example, on the back of the slices you can translate into Russian words and phrases related to the topic, as well as write down questions and get answers to difficulties. For example, on the back of the cutouts you can translate into Russian words and phrases related to the topic, as well as write questions on the cut and get answers.

You can assign the following types of tasks using puzzles at level B2. Students of this level understand the Kazakh language, but speak poorly. Therefore, the tasks are aimed at improving their speech language. For example, you will be offered the following special task on the theme "Art".

1. Students from the excerpt make a handmade product-a blanket. Each passage has a number attached, answer questions by numbers, and post excerpts by numbers.

Questions: 1. The food is cooked on the Nauryz holiday (Nauryz kozhe); 2. Horse racing (baiga); 3. Grandmother's hat (kimeshek); 4. Seven-string musical

instrument (Zhetygen); 5. Kazakh national game (kokpar); 6. Baby cot (cradle); 7. One of the seven treasures (dog); 8. Holy month (Ramadan). He tells the answer to the questions and adds to his knowledge. It improves their speech language, and such assignments develop the linguo-cultural cognitive competence by obtaining information from the traditions and culture of the Kazakh people.

2. On the topic of the lesson, you can listen to Proverbs and sayings, make these Proverbs and sayings from the jumbled words.

We can offer this task as a group work. On the envelopes put the words and distribute them in three groups. Each group forms of the saying of the words. It tests the ability of students to listen carefully and remember the proverb. Skills of collection, analysis of the listened information develop.

The main purpose of creative use of interactive methods is to involve students in the lessons, increase their interest in the discipline and develop their linguistic competences.

References:

1. Almetova A.S. Teaching of types of speech activity (methodical manual). - Almaty, 2007.
2. Balabekov A.K., A.T. Bozbaeva-Gunung, Dosmambetova G.K., Salykova B.O., Khazimova A.Zh. Kazakh language: A medium to high level textbook. - Astana: 2017.
3. Balabekov A.K., A.T. Bozbaeva-Gunung, Dosmambetova G.K., Salykova B.O., Khazimova A.Zh. Kazakh language: medium level textbook. - Astana: 2017.

Стратегически насоки на реформата в системата на образованието

Кузина С.В.

КГУ «Средняя школа №23», г. Петропавловск, Казахстан

Квасных Г.С.

к.п.н., доцент СКГУ им. М. Козыбаева, г. Петропавловск, Казахстан

ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ ШКОЛЬНИКОВ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ

Проблема укрепления здоровья и формирования здорового образа жизни школьников носит стратегический характер для государства и общества. Задачей любого образовательного учреждения является подготовка физически здоровых, способных долго сохранять работоспособность и творческую активность выпускников. Хорошее здоровье в совокупности с социальной зрелостью являются необходимыми условиями получения дальнейшего образования, так как овладение науками сегодня требует от школьников больших умственных, физических и психоэмоциональных затрат.

Ценности образования и здорового образа жизни являются той содержательной, мировоззренческой, методологической, фундаментальной основой, обеспечивающей достижение требуемого в обучении в школе результата. Ценность здоровья и здорового образа жизни в образовании необходимо рассматривать как элемент структуры самосознания (потребности, мотивы, интересы, установки, убеждения, ценностные ориентации и т.п.) и как явление, обозначающее значимость, жизненную позицию, личностный смысл.

А.Г. Здравомыслов отмечает, что важно в образовательном процессе формировать мировоззренческие основы понимания здорового образа жизни школьником в смысле тех возможностей реализовывать себя, которые открыты ему, поскольку он здоров, возможностей, ведущих его к физическому, социальному и психическому благополучию. Здоровье выступает педагогической категорией, а педагогика признает здоровый образ жизни как категорию воспитания, формирования внутренних резервов человека в единстве его телесных и психологических характеристик [1].

Диапазон понимания сущности здоровья достаточно велик. Сравнительный анализ различных представлений о здоровье показал, что его понимание связано с различными методологическими подходами и предметными областями тех наук, в рамках которых ученый использует предметно–категориальный аппарат науки.

Решение проблемы качества здоровья молодежи, вызванной названными причинами, возможно, как считают исследователи (Л.Г. Климацкая, Н.А. Горбач, А.В. Жарова) в рамках формирования мотивированной потребности современных школьников в высоком уровне индивидуального здоровья.

В.И. Ильинич выделяет три уровня ценности здоровья и здорового образа жизни: биологический – изначальное здоровье, предполагающее саморегуляцию организма, гармонию физиологических процессов и максимальную адаптацию; социальный – здоровье как мера социальной активности, деятельного отношения индивида к миру; личностный (психологический) – здоровье как отрицание болезни в смысле ее преодоления [2].

Ценностями, как полагает В.И. Ильинич, могут выступать биологическое, психофизиологическое состояние человека (жизнь, здоровье, норма и т.д.), условия общественной жизни (социальные и природные), в которых происходит формирование, развитие, удовлетворение потребностей, а также предметы и средства их реализации – продукты материального и духовного производства [2].

Ценностный подход требует учитывать мотивационно–личностное отношение индивида к здоровью, которое может выражаться не только в форме определенного практического поведения, но и в виде психологического контроля, мнений, суждений. Как показывает практика, большинство людей ценность здоровья и здорового образа жизни осознают только тогда, когда оно находится под серьезной угрозой или почти утрачено. Здоровье занимает в иерархии потребностей человека ведущие позиции [3].

Сущность процесса развития ценностного отношения к здоровью заключается в многократном повторении последовательных изменений на уровне сознания и поведения личности: изменения в подструктурах сознания, определяющих поведение; изменение состояния организма на эмоциональном уровне; осознание собственного состояния и поиск его причин; позитивное изменение отношения к здоровью; позитивное изменение поведения личности с

целью сохранения и укрепления здоровья; использование новых позитивных способов поведения; превращение новых способов поведения в привычные.

Механизмом развития ценностного отношения к здоровью является активная самостоятельная деятельность субъекта по разрешению противоречия между осознанием ценности здоровья и реальным поведением.

Ценностное отношение к здоровью представлено следующими компонентами: когнитивный, который заключается в осознании собственного состояния; мотивационный, который раскрывается в доминирующем у личности настроении; деятельностный, который реализуется в поступках человека, его активности; рефлексивный – осмысление собственных позиций, системы отношений, предпочтений, ценностных ориентиров, в числе которых и установка на здоровье, как терминальную и инструментальную ценность.

Литература:

1. Здоровьесберегающее образование // Научно-практический журнал. – 2009. – № 2. – 128 с.
2. Физическая культура и здоровье: учебник / под ред. В.В. Пономарёвой. – М.: Изд-во ГОУ ВУНМЦ, 2011. – 352 с.
3. Философский энциклопедический словарь. – М.: Сов. энцикл., 1998. – 815 с.

Курманбекова М.Д.

ст.преп. АУЭиС

ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ ТОПОНИМОВ В АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СТРАНАХ

Выделение национально-культурного компонента семантики фразеологической единицы, дает возможность изучить фразеологизмы с точки зрения наличия в них информации о национальной культуре. Это позволяет выявить архитипическую культурологическую оппозицию «свое - чужое», зафиксированную в топонимических фразеологизмах. Различия между культурами формируют этнические предубеждения во многих сферах жизни людей, четко проводя грань между «своей» и «чужой» культурой.

Топоним понимается как обобщенное название любых топообъектов от крупных географических названий и административно-территориальных районов до мелких внутригородских объектов (как реальных, так и созданных авторами художественных произведений) - (то есть названия улиц, площадей, городов, областей, стран и т.п.).

Топонимы – это отдельная категория имен собственных, обладающая особыми свойствами.

Как лексические единицы топонимы могут противопоставляться не только единицам других пластов лексики (например, в составе существительных – другим группам, в качестве имен собственных нарицательным, или апелляциям) но и друг другу. Любому имени собственному обязательно соответствует соотносимое с ним имя нарицательное, которое называется параллельным апеллиативом. соотношение «параллельный апеллиатив – имя собственное» в некотором смысле напоминает отношение «род – вид».

Соотношение стилистических сдвигов в семной структуре топонимов в процессе их употребления в художественной речи можно положить в основу семантико-стилистической классификации. Помимо этого основания, возможно и второе, различающее стилистику собственно единицы и стилистику последовательностей, или сочетаемости (то есть парадигматическую и синтагматическую стилистику).

Вследствие сочетания этих двух факторов, можно обозначить два основных типа соотношения стилистических смыслов и семной структуры значения топонима:

- 1) качественные топонимы;
- 2) количественные топонимы.

У качественных топонимов стилистическая актуализация сопровождается некоторым изменением значения географического имени собственного. Стилистический эффект функционирования этих топонимов основан на качественном изменении топонима.

У количественных топонимов актуализация стилистических смыслов не затрагивает семной структуры значения одного отдельно взятого топонима, а возникает лишь в результате совместной реализации некой совокупности топонимов. Стилистическая маркированность создается на основе количественного накопления топонимов, которое ведет к приращению стилистического смысла ко всей совокупности имен собственных.

В стилистическом функционировании топонимов в художественных произведениях, возможно определить четыре, наиболее типичных для топонимов стилистических функций:

- характеристическая
- обобщенно-символическая
- фоновая
- описательно-изобразительная.

По способу передачи различаются непосредственная и опосредованная характеристики, по содержанию — квалификативная, когда топоним отражает какое-либо свойство или качество описываемого объекта или одушевленного лица, социально-ориентированная, когда топонимы передают социально-закрепленную оценку какого-либо объекта или лица, используемую в целях характеристики; эмоционально-ориентированная, когда топонимы указывают на эмоциональное состояние говорящего.

Под обобщенно-символической функцией понимается использование топонима в целях конкретизированного выражения, какого-либо обобщенного понятия.

Фоновая функция определяется как способность топонимов функционировать в качестве фона изображаемых в романе событий. В зависимости от способа лингвистической выраженности выделяется две разновидности фона: национально-стилизированный и емкий экстралингвистического содержания.

Описательно-изобразительная функция квалифицируется как способность топонимов делать описание зрительно-ощущаемым, рельефным.

В настоящее время существуют различные принципы конверсии (передачи) иноязычных топонимов на географических картах.

1. Официальная форма. Этот принцип передачи основан на строгом сохранении написания географического названия в том виде и с тем произношением, что и в языке оригинала.

2. Транслитерация. Принцип транслитерации (от латинского trans – «через» и litera – «буква») предусматривает полную, последовательную замену букв (или других графических знаков, например, иероглифов) иноязычного топонима буквами (графическими знаками) языка - преемника.

3. Традиционная форма или экзоним. Традиционная форма или экзоним (от греческого ἐξόν - «за, вне») - укоренившаяся в данном языке форма названия географического объекта, расположенного вне территории распространения этого языка и несовпадающая с современной формой, принятой в языке-источнике.

4. Переводная и полупереводная форма. Названия, полностью либо частично переведенные с одного языка на другой соответствуют этой форме передачи. Переводные и полупереводные топонимы – самая древняя форма передачи названий, имеющая международный характер.

Использованная литература

1. Кухаренко В.А. Лингвистическое исследование английской художественной речи, - Одесса, 1973

2. Перкас С.В. Парадигматические и синтагматические аспекты лингвостилистического потенциала топонимов в современном английском языке. М.: 1980.

3. Суперанская А.В. Что такое топонимика? М.: Наука, 1985

Съвременните методи на преподаване

Кравченко О.В.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет», Україна, м. Чернівці*

ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТРОЛЮ В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Серед методів педагогічної діагностики найбільш доцільним вважають метод тестування, який дозволяє вимірювати та інтерпретувати результати навчання із великою мірою об'єктивності та надійності.

Термін «тест» походить від англійського слова «test» – проба, випробування, дослідження. У вузькому значенні тест – це інструмент, що вимірює у тих, хто навчаються, рівень їх оволодіння знаннями і вміннями. Тест – у ширшому значенні – це стандартизована процедура, сукупність методик для отримання визначених характеристик про досягнутий рівень знань, умінь і навичок [1].

Тестові завдання можна диференціювати на класи залежно від форми подання відповіді. Таких класів, зазвичай, виділяють три: закриті, напівзакриті і відкриті.

До переваг тестової технології контролю належить, в першу чергу, можливість контролювати роботу кожного, тобто особисту навчальну діяльність, а також можливість регулярного систематичного проведення тестового контролю на всіх етапах процесу навчання. Слід зазначити, що тестування вдало комбінується з іншими традиційними формами педагогічного контролю [2]. Тест може охоплювати всі розділи навчальної програми, забезпечувати повну перевірку теоретичних знань, інтелектуальних і практичних умінь та навичок [6].

Важливою складовою є те, що об'єктивність тестового контролю, виключає суб'єктивні (часто помилкові) оціночні судження і висновки викладача, засновані на недостатньому вивченні рівня підготовки тих, хто навчаються чи упередженому ставленні до декого з них. В тестовому завданні, як правило, можна враховувати специфічні особливості кожного навчального предмету й окремих його розділів завдяки застосуванню сучасних методик

розробки і різноманіття форм тестових завдань. Тестування можна проводити як традиційного в паперовому варіанті, так і в комп'ютеризованому режимі (у локальній мережі). Можливо також застосувати сучасні технології комп'ютерно-адаптивного тестування.

Тестові технології сьогодні дають можливість не тільки масового широкомасштабного стандартизованого тестування через роздруківки й тиражування паралельних форм (варіантів) тесту і доставки його в різні навчальні заклади, але і враховувати індивідуальні особливості специфічної вибірки слухачів, що потребує застосування відповідно до цих особливостей різної методики розробки тесту і тестових завдань.

Необхідно також підкреслити, що використання тестових завдань характеризується єдністю вимог до всіх слухачів, незалежно від їх минулих навчальних досягнень, а стандартизованість тестового контролю, дає можливість розробки єдиного тесту для різних навчальних закладів на основі вимог державних освітніх стандартів [3].

Тестовим завданням притаманна диференційованість шкали тестових балів, що дозволяє у широкому діапазоні ранжувати рівень навчальних досягнень. Висока надійність тестового контролю дозволяє говорити про повноцінне педагогічне вимірювання рівня навченості. Висока змістова валідність також є характерною ознакою тестового контролю. Вона заснована на включенні всіх дидактичних одиниць програми навчання у завдання тесту. Висока прогностична валідність вступних тестових іспитів дозволяє передбачити успіхи тих, хто навчається, у майбутньому [4]. Висока критеріальна (поточна) валідність тестів може бути використана при підсумковому атестаційному оцінюванні.

В цілому, висока ефективність тесту дозволяє проводити оцінювання будь-якої вибірки слухачів за короткий час з мінімальними затратами. За правильної організації проведення тестування і застосування методів інформаційної безпеки можна виключити недобросовісне ставлення деяких осіб до виконання письмових контрольних іспитів (списування, використання підказок, шпаргалок тощо) [5]. Тестовий контроль стимулює постійну роботу всіх, і це у відомому ступені досягається проведенням широкомасштабного неочікуваного тестування.

Література:

1. Адамова І. Тестування як форма контролю та діагностики знань студентів / І. Адамова, К. Багрій // Витоки педагогічної майстерності. - 2012. - Випуск 9. – С. 3-6.
2. Божкова В.В. Тестування як форма контролю знань: переваги та недоліки / В.В. Божкова, Л.Ю. Сагер // Сучасні проблеми вищої освіти України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору: матеріали науково-методичної конференції, м. Суми, 6-7 жовтня 2010р. / За ред. О.В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2010. – С. 113-115.
3. Довгополова Я. Впровадження тестової методики в процесі навчання у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]/ Я. Довгополова. –Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/6516>.
4. Ким В.С. Тестирование учебных достижений [монография] / В.С. Ким. –. – Уссурийск : Издательство УГПИ, 2007. – 214 с.
5. Милютіна І.М. Тестування як ефективний метод перевірки професійної компетентності студентів [Електронний ресурс] / Милютіна І. М. // Форум педагогічних ідей «УРОК». – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/15024/
6. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: [учебное пособие] / М.Б. Чельшкова. – М.: Логос, 2002. – 432 с.

Кравченко О.В.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет», Україна, м. Чернівці*

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ – ДЕБРИФІНГ

Дебрифінг - є методом активного навчання, відноситься до сучасних педагогічних технологій, при якому завдяки високотехнологічним комунікативним засобам відбувається обговорення досягнутих результатів навчального процесу й самого заняття [2, 3]. Дебрифінг є дуже важливою складовою навчання, особливо після того, як студенти пройшли певний складний етап – польовий візит, моделювання або симуляційне заняття. Після того, як студенти взяли участь у складному навчальному заході, у них назбиралося багато інформації, вражень, і виникла потреба з'ясувати деякі питання, відокремити факти від вражень, і подумати про те, що цей досвід означав для них [4]. Дебрифінг треба проводити так швидко, як тільки можливо після завершення заходу. Дебрифінг дає можливість учасникам обдумати те, що вони бачили, чули і відчували та почати використовувати це на практиці, а також допомагає консолідувати ті уроки, які учасники вивчили, і розробити конкретні плани для застосування їхніх знань [1].

В окремих випадках дебрифінг займає багато часу, тому це необхідно брати до уваги у плануванні розкладу програми.

Обов'язковою складовою проведення дебрифінгу є підготовка до нього. Викладач готує місце для того, щоб зібрати групу після польового візиту, моделювання або іншого заходу. Якщо можливо, викладач вішає на стіну чисті фліп-карти із написаними на них запитаннями.

Викладач може проводити сесію дебрифінгу, давши учасникам 10-15 хвилин на те, щоб індивідуально записати їхні спостереження у зошити або на листку паперу, і потім запропонувавши учасникам поділитися їхніми спостереженнями на пленарній дискусії [5, 6].

Якщо протягом заходу, після якого проводиться дебрифінг, учасники працювали в командах, вони можуть записати свої спостереження в зошит індивідуально, а потім зібратися зі своєю групою на 15-20 хвилин, для того, щоб

"кристалізувати" свої спостереження і доповнити один одного щодо тих речей, які вони можливо не дуже добре запам'ятали. Разом вони готують загальний список найголовніших спостережень і вирішують, як застосовувати те, що вони вивчили.

В якості обговорення спостережень слухачів, викладач веде дискусію, фокусуючись на головних спостереженнях і враженнях учасників, обов'язково приділяючи увагу тому, як вони можуть застосувати те, чого вони навчилися завдяки цьому польовому візиту, відповідно до цілей заняття. Дебрифінг зазвичай завершується коротким планом дій щодо того, як група використовуватиме те, чого вона навчилася протягом заходу.

Якщо сесію дебрифінгу неможливо провести одразу після заходу, можна попросити учасників витратити декілька хвилин на те, щоб записати свої враження у щоденник або зошит. Це збереже їхні спогади до того моменту, коли буде змога провести дебрифінг.

Наступний процес є корисним для дебрифінгу. Варто використовувати ці запитання для того, щоб допомогти учасникам із роздумами над тим, як вони застосовуватимуть вивчене на практиці, а саме:

Що ви спостерігали:

Як ви почувалися протягом цього процесу?

Що ви спостерігали

Перевірте свої спостереження: це були спостереження чи судження

Чому ви навчилися?

Які критичні випадки відбулися, які призвели до відкриттів?

Чому ви навчилися із цього досвіду?

Яку найважливішу концепцію або думку ви зрозуміли?

Яких речей це стосується або про що нагадує вам?

Як це можна застосувати на практиці?

Як цей досвід стосується реального життя?

Із вашого досвіду тут, з якою навичкою ви б хотіли попрацювати для того, щоб покращити ваші вміння?

Таким чином, найбільш тісний контакт між викладачем і студентами досягається в результаті спільних дій, що особливо яскраво проявляється в педагогічній технології дебрифінгу.

Література:

1. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 176 с.
2. Ефимов Е.В. Дебрифінг как средство повышения качества симуляционного обучения на кафедре общей хирургии / Ефимов Е.В., Дорогойкин Д.Л., Аверьянов А.П., Хорошкевич А.В. // Перспективы науки и образования. – 2015. – № 2 (14). – С. 104-107.
3. Педагогика в медицине / Под ред. Н. Кудрявой. – М.: Академия, 2012. – 320 с.
4. Свистунов А.А. Имитационное обучение в системе непрерывного профессионального медицинского образования. – М., 2012. – 120 с.
5. Сідельнікова Л.Ф. Метод активного навчання у викладанні дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології» / Л.Ф. Сідельнікова, І.Г. Дікова, А.Г. Дімітрова // Современная стоматология. – 2017. - №4.- С.78-79.
6. The effect of hi-fi simulation on educational outcomes / D.L. Rodgers [et. al.] // Simulation in Healthcare. -2009. – № 4. - P. 200-206.

Соловей В.М.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет», Україна, м. Чернівці*

МОДЕЛЬ ПОВЕДІНКИ ВИКЛАДАЧА ЗІ СТУДЕНТАМИ, ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТ ЇХ НАВЧАННЯ ТА ЖИТТЯ

Викладачі мають великий вплив на студентів. Він завжди є організатором, наставником і майстром навчальної дії. Майстерність повинна проявлятися в переконаннях, передачі знань та досвіду, організації як колективної так і індивідуальної діяльності студентів, а також у володінні педагогічної техніки [4].

Спілкування є важливим інструментом педагогічної діяльності, що спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату [1]. Окрім слів, в арсеналі педагога є міміка, інтонація, плавність мови, жести, рухи, ритм мовлення, зоровий контакт, поза, вміння вислухати [5].

Стилі комунікативної взаємодії породжують кілька моделей поведінки викладача у спілкуванні зі студентами на заняттях. Умовно їх визначають таким чином:

- Модель диктаторська «Монблан» – викладач ніби відсторонений від студентів. Ніякої особистісної взаємодії. Педагогічні функції зведені до інформаційного повідомлення.

- Модель неконтактна «Китайська стіна» – між викладачем і студентами існує слабкий зворотний зв'язок, що є складовою навчального процесу та підводить учасників до самоаналізу і є потужним засобом освоєння нового досвіду. Слабкий зворотний зв'язок виникає через довільно або ненавмисно зведений бар'єр спілкування. У ролі такого бар'єру можуть виступити відсутність бажання до співпраці з будь-якої сторони, інформаційний, а не діалоговий характер заняття; мимовільне підкреслення викладачем свого статусу, поблажливе ставлення до студентів.

- Модель диференційованої уваги «Локатор» заснована на виборчих відносинах з студентами. Викладач орієнтований не на весь склад аудиторії, а

лише на частину, припустимо, на талановитих або ж, навпаки, слабких, на лідерів або аутсайдерів.

- Модель гіпорексфлексна «Тетерів» – полягає в тому, що викладач у спілкуванні мовби замкнений на себе: його мова здебільшого монологічна. Розмовляючи, він чує тільки самого себе і ніяк не реагує на слухачів. У діалозі опонентів марно намагатися вставити репліку, вона просто не буде прийнята.

- Модель гіперексфлексна «Гамлет» – протилежна гіпорексфлексній моделі. Викладач стурбований не стільки змістовною стороною взаємодії, скільки тим, як він сприймається оточуючими. Міжособистісні стосунки зводяться ним в абсолют, набуваючи домінуючого значення для нього, він постійно сумнівається у дієвості своїх аргументів, у правильності вчинків, гостро реагує на нюанси психологічної атмосфери студентів, приймаючи їх на свій рахунок [3].

- Модель негнучкого реагування «Робот» – взаємовідносини викладача зі студентами будуються за жорсткою програмою, де чітко витримуються цілі і завдання заняття, дидактично виправдані методичні прийоми, має місце бездоганна логіка викладу й аргументація фактів, відшліфовані міміка та жести, але викладач не має відчуттям розуміння мінливої ситуації спілкування [2].

- Модель авторитарна «Я – сам» – навчально-виховний процес цілком фокусується на викладача. Він – головна і єдина діюча особа. Від нього виходять питання і відповіді, судження й аргументи. Практично відсутня творча взаємодія між ним і аудиторією.

- Модель активної взаємодії «Союз» – викладач постійно перебуває в діалозі зі студентами тримає їх у мажорному настрої, заохочує ініціативу, легко схоплює зміни в психологічному кліматі групи і гнучко реагує на них. Переважає стиль дружньої взаємодії зі збереженням рольової дистанції. Як наслідок, при виникненні навчальних, організаційних та етичних проблем вони творчо вирішуються спільними зусиллями. Така модель найбільш продуктивна.

Аналіз наукових джерел свідчить, що найбільші труднощі виявляються в таких елементах педагогічної діяльності як керівництво своїм психічним станом, спілкуванням, добрим самопочуттям під час комунікації з вихованцями, та організація спілкування, створення атмосфери колективного пізнавального пошуку та спільних роздумів.

Література:

1. Блінова О. Є. Відкритість як мотиваційна готовність майбутнього вчителя до педагогічного спілкування / Блінова О. Є. // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. - №1 – 2. – С. 97 – 104.
2. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: навч.-метод. посібник / І.С. Булах, Л. В. Долинська. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с.
3. Кондратьев С.В. Типические особенности педагогического взаимодействия / Кондратьев С.В. // Вопросы психологии. – 2004. - №4. – С. 130 – 137.
4. Корніяка О.М. Педагогічна діяльність і культура педагогічного спілкування / Корніяка О.М. // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. - №1. – С. 38 – 43.
5. Сидоренко О.Л. Про способи підвищення ефективності взаємодії викладача зі студентами / Сидоренко О.Л. // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. - №1 – 2. – С. 83 – 88.

Магистр физики Айгумусова Д.С.

Инновационный Евразийский Университет, Казахстан, г. Павлодар

ТЕСТИРОВАНИЕ КАК СРЕДСТВО ОБЪЕКТИВНОЙ ДИАГНОСТИКИ КАЧЕСТВА ЗНАНИЙ ОБУЧАЮЩИХСЯ

Одной из значимых тенденций развития образования является поиск инновационных методов контроля знаний, отвечающих требованиям объективности, надежности, технологичности.

Педагогический контроль - это система научно-обоснованной проверки результатов образования и воспитания студентов. Предмет педагогического контроля в ВУЗе - это оценка результатов организованного в нем педагогического процесса, то есть это процесс измерения уровня знаний студентов.

Являясь важной частью процесса подготовки специалистов, контроль сам по себе не отменяет и не заменяет каких-либо методов обучения и воспитания; он всего лишь помогает выявить достижения и недостатки. В более узком значении, применительно к процессу подготовки специалистов, контроль означает выявление, измерение, оценку знаний, умений и навыков; он представляет взаимосвязанную и взаимообусловленную деятельность преподавателя и обучаемого.

В зависимости от времени обучения педагогический контроль делится на текущий, тематический, рубежный, итоговый и заключительный.

В текущем, тематическом и рубежном контроле целесообразно как можно шире использовать стандартные тестовые программы и технические средства, позволяющие каждому студенту самому выявить имеющиеся у него пробелы в знаниях и принять меры по их устранению.

Тестирование является одной из форм массового контроля знаний студентов, который осуществляет преподаватель после изучения ими всей программы учебной дисциплины. Тесты представляют собой задания, сформулированные в форме утверждений, которые в зависимости от ответов испытуемых могут превращаться в истинные или ложные высказывания.

Проведение экзамена в форме тестирования имеет ряд отличительных особенностей по сравнению с традиционной устной формой. Отметим лишь некоторые из них:

дает более полную картину об уровне подготовки студентов, так как тестовые вопросы полностью охватывают программный материал;

имеет меньшую психологическую нагрузку на студентов;

позволяет в автоматическом режиме провести обработку полученных оценок, анализ успеваемости студентов и качества контролирующих средств.

Тестовые задания должны охватывать все программные вопросы учебной дисциплины по темам. Содержательно они должны ориентироваться на контроль знаний основных законов и процессов, понятий и терминологии, фактического материала, теоретического и прикладного знания научных достижений по разным направлениям физики.

Существует ряд методических уровней, позволяющих при выборе формулировки вопроса четко представлять значимый элемент курса физики:

сформулировать вопрос так, чтобы для ответа на него достаточно было вспомнить ответ, который уже звучал на лекциях;

сформулировать вопрос задачи так, чтобы при её решении был реализован вывод, в рамках которой происходят физические явления либо изменения состояния тела или системы;

сформулировать вопрос так, чтобы его решение требовало проведения логических связей между явлениями и процессами:

сформулировать вопрос так, чтобы для ответа было необходимо умение применять закон, задавать границы применимости закона, находить связи между законами.

В педагогической практике наибольшее распространение в последние годы получили тесты, в которых вопросы сбалансированы по трудности, то есть обычно в тесте должно быть больше заданий средней трудности и несколько меньше откровенно легких или трудных заданий.

В процессе создания теста мера трудности регулярно проверяется на случайной выборке из того контингента, для которого тест предназначается. В сбалансированном тесте легко добиваются нормальности распределения. Дальнейшее совершенствование идет по пути замены ряда заданий, ответы на

которые нарушают нормальность распределения. Трудность заданий влияет на надежность и валидность. Если тест очень трудный, то студенты чаще вынуждены догадываться – какой ответ правильный. Но чем чаще они прибегают к догадке, тем больше распределение результатов теста приближается к случайному распределению. Поэтому пригодность теста для оценки всей массы студентов будет тем ниже, чем труднее тест. Такое же влияние на надежность, – но по другой причине – оказывает легкий тест, в котором студенты, наоборот, догадываются редко, их ответы устойчивы, но почти нет различий между испытуемыми.

При составлении тестовых заданий у преподавателя должна быть уверенность в том, что:

задания теста находятся в соответствии с программой курса физики;

задания теста охватывают не один какой-либо раздел физики, а всю программу курса;

высока вероятность того, что студент, успешно ответивший на задания теста, знает предмет в соответствии с полученной оценкой.

При создании теста ставится задача отобразить в его содержании то главное, что должны знать студенты или ученики в результате обучения. Во всяком тестовом задании заранее определяется, что однозначно считается ответом на задание, с какой степенью полноты должен быть правильный ответ

Необходимо помнить о межпредметных связях. Например, в физических расчетах используется немало математических знаний и потому в систему физического знания обычно включается та математика, которая используется при решении физических задач. Неудача в математических расчетах порождает неудачу при ответах на задания физического теста.

Отрицательный балл ставится, соответственно, за незнание физики, хотя испытуемый допустил ошибки математического толка. Если в такой тест включено много таких заданий, которые для правильного решения требуют не столько физических знаний, сколько умений выполнять усложненные расчеты, то это может быть примером неточно определенного содержания теста по физике. Чем меньше пересечение знаний одной учебной дисциплины со знаниями другой, тем определеннее выражается в тесте содержание учебной дисциплины.

В процессе тестирования обычно проверяются только такие знания, которые находятся в оперативной памяти, те, что не требует обращения к справочникам, словарям, картам, таблицам. В числе проверяемых знаний можно выделить еще нормативные знания, которые подлежат обязательному усвоению и последующему контролю со стороны органов управления образованием посредством экспертно подобранной и утвержденной руководящим органом системы заданий, задач и других контрольных материалов

Контроль, проверка и оценка знаний и умений обучающихся являются основными компонентами педагогической диагностики и непременным сопровождением любого процесса обучения. На протяжении всего существования высшей школы идет дискуссия о роли, функциях, методах и способах контроля, о необходимости совершенствования процесса оценивания и его переосмысливания.

Использование различных тестов для контроля и оценки образовательных результатов учащихся приобретает особую актуальность в связи с необходимостью подготовки выпускников школ и колледжей к сдаче Единого национального тестирования (ЕНТ), а студентов - к внешней оценке учебной деятельности (ВОУД).

К.п.н. Бірюкова Н.В.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, Україна*

Студент ступеня вищої освіти магістр Музика Ю.О.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ

В умовах реформування середньої освіти соціальне замовлення суспільства полягає у формуванні особистості яка здатна самостійно знаходити, оцінювати та використовувати одержану інформацію, досліджувати, аналізувати явища і процеси, що відбуваються у природі та суспільстві. Сьогодні, перш за все, школярів варто навчити використовувати сформовані в них знання як засіб пізнання навколишнього світу. Це положення безпосередньо стосується такої фундаментальної науки як географія. Головною метою навчальної діяльності у процесі вивчення географії має бути розвиток індивідуальних здібностей і талантів школярів, забезпечення здатності до самоосвіти. Одним із шляхів досягнення зазначеної мети є організація групової навчально-пізнавальної діяльності учнів. Особливу увагу при цьому варто зосередити забезпеченню свідомого засвоєння учнями системи географічних знань і вмінь, що є складовою їх загальної культури й необхідною умовою для вивчення інших шкільних предметів. Групова робота відіграє важливу роль в організації розумової діяльності учнів, у підготовці їх до праці в колективі, покликана формувати навички ділового і особистого спілкування, здатність орієнтуватися у різних видах діяльності, сприяє розвитку пізнавального інтересу до географії.

Як свідчить аналіз наукових джерел, теорія групової діяльності розроблялась з позиції загальної теорії діяльності. Основні її положення висвітлені у працях дидактів В.В. Давидова, Л.В. Занкова, Ю.К. Бабанського, Д.Б. Ельконіна, Н.Ф. Талізінної, Т.І. Шамової, Ярошенко О.В. та інших. Проте, як в дидактиці, так і в методиці навчання географії більш повно розкриті аспекти навчальної діяльності, що стосуються викладання, а не учіння. Здебільшого

групову діяльність науковці розглядають, як навчання, яке базується на спілкуванні та діалозі. Метою групової роботи є взаємодія учнів заради отримання нових знань, формування різних видів мислення, розкриття їх творчого потенціалу, вміння працювати в команді.

Аналіз шкільної практики свідчить, що проблемі організації групової діяльності у процесі вивчення географії приділяється недостатня увага. Учителі не завжди правильно розуміють її змістову сутність, переваги та недоліки, значимість для розвитку школярів. Не знайшла вона належного розв'язання і в методичних посібниках з географії, що викликає у вчителів певні труднощі в організації групової роботи учнів на практиці. Групову навчальну діяльність, ми розглядаємо, як форму організації навчання в малих групах учнів, об'єднаних загальною метою, яка на відміну від фронтальної та індивідуальної, спонукає їх до спілкування, взаємодопомоги та співпраці. Учитель в груповій навчальній діяльності керує роботою кожного учня опосередковано, він безпосередньо втручається у роботу груп лише у разі, якщо в учнів виникають запитання і вони звертаються за допомогою до нього. Як засвідчує досвід практичного використання групової діяльності, її продуктивність не поступається традиційному навчанню, вона сприяє організації більш ефективної діяльності кожного учня, створює всі умови для свідомого засвоєння географічного матеріалу в процесі спілкування на вербальному рівні.

З метою вивчення стану проблеми організації групової діяльності у процесі вивчення географії в середніх закладах освіти був проведений констатувальний педагогічний експеримент. Його мета полягала:

- у з'ясуванні розуміння вчителями та учнями змістової сутності поняття "групова діяльність";

- у виявленні рівня системності застосування вчителями в навчально-виховному процесі з географії групової роботи, як різновиду інноваційних технологій навчання;

- у виявленні вмінь учнів навчатися у складі малих груп;

- у з'ясуванні цілей, які досягаються у процесі організації групової діяльності учнів;

- у розробці системи завдань для діяльності учнів в умовах групового навчання;

у встановленні типових недоліків і проблем при використанні елементів технології групової діяльності в навчальному процесі.

Для констатувального експерименту була обрана фізико-математична гімназія № 17 м. Вінниця, на базі якої було проведено анкетування учнів, вчителів, спостереження на уроках та інтерв'ю з метою встановлення рівня та проблем організації групової роботи у процесі вивчення географії.

Анкетування учнів проводилось за такими запитаннями:

1. Чи подобається Вам групова робота на уроках географії?
2. Які на Вашу думку переваги та недоліки роботи в складі "малих груп"?
3. Яких якостей Ви набуваєте в груповій роботі?

За результатами аналізу відповідей учнів на перше питання встановлено, що абсолютній їх більшості (95,7% від загальної кількості респондентів) подобається групова робота на уроках, аргументували це тим, що упродовж її проведення можна вільно висловлювати свою думку, порадитись, отримати допомогу товаришів і, таким чином, швидше і якісніше виконати завдання. І лише 4,3% учнів дали негативну відповідь на запитання анкети, оскільки вважають групову роботу малоефективним засобом організації навчальної діяльності, особливо при вивченні економічної і соціальної географії світу (рисунок 1).

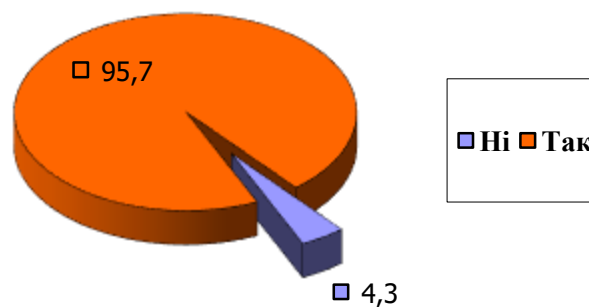

Рис.1 Результати відповідей учнів на перше питання анкети

Аналіз відповідей на друге питання анкети засвідчив, що 85,7% респондентів висловили позитивне ставлення до роботи у складі "малих груп", аргументуючи це можливістю обмінятися думками, генерувати оригінальні ідеї

і нестандартні підходи до вирішення завдань. Школярі зазначили, що групова діяльність є результативною і цікавою, оскільки їй властива співпраця та взаємодопомога. 14,3% учнів, від загальної кількості респондентів, дали негативну відповідь на поставлене запитання анкети, оскільки вважають, що при організації групової діяльності деякі члени групи не беруть активної участі у вирішенні проблемних завдань і лише користуються результатами праці інших (Рис. 2).

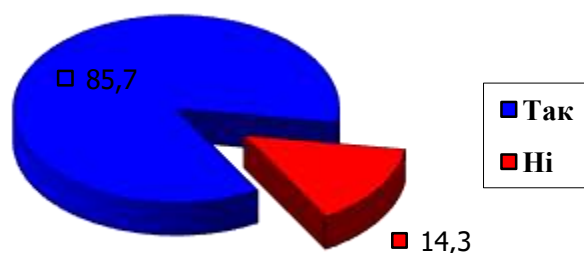

Рис.2 Результати відповідей учнів на друге питання анкети

Як свідчать результати педагогічного спостереження, навчання у складі малих груп дозволяє учням за короткий час актуалізувати теоретичний матеріал, оперативно здійснювати перевірку рівня його засвоєння кожним членом групи. Крім контролю знань, така перевірка одночасно є засобом їх систематизації, а також формування адекватної самооцінки результатів навчання. На всіх етапах проведеного нами експерименту досягалася висока інтенсивність усної перевірки знань. Пояснюється це тим, що із організацією групової роботи з'являється можливість частіше, ніж під час фронтальної роботи, продемонструвати знання, висловити особисту думку, оцінити відповіді товаришів. Важливо, що за незначний проміжок часу, вдається здійснити усну перевірку теоретичних знань з теми конкретного уроку географії всіх учнів класу.

Аналіз відповідей школярів на третє запитання анкети засвідчив, що домінуючими у процесі групової роботи виявились наступні якості: згуртованість, вміння працювати разом, прислуховуватися до інших думок і знаходити спільний компроміс, активність, комунікабельність, розвиток ідей.

Отже, за результатами анкетування учні з розумінням та схваленням ставляться до навчання у складі малих груп. За оцінкою самих учнів, групова робота - це доступний і цікавий вид діяльності, вона вносить різноманітність у

навчально-виховний процес, дає можливість одержати відповідь на незрозумілі питання, забезпечує реальний вибір посильних завдань.

За результатами педагогічного спостереження і проведеного інтерв'ю, з'ясовано, що більшість вчителів географії використовують елементи групової роботи в організації пошукової навчальної діяльності, проте в основному в курсах загальної географії, географії материків і океанів. У процесі вивчення курсів економічної і соціальної географії групова діяльність школярів використовується епізодично. Учителі пояснюють цей факт змістом матеріалу даного курсу географії, оскільки він вимагає поєднання знань з галузі економіки, географії, демографії, соціології; слабким зв'язком з практичною діяльністю учнів; відсутністю методичного забезпечення стосовно організації групової роботи на уроках географії у старших класах.

Крім того, вчителі географії також зазначили, що групова діяльність школярів загалом може бути організована на всіх етапах процесу навчання. Проте, педагогічна практика засвідчила, що на етапі первинного сприймання нового матеріалу належний рівень цієї діяльності досягається лише за умови, що всі учні класу характеризуються високим та середнім рівнем навчальних досягнень, добре володіють навичками самостійної роботи і виявляють високу працездатність. У протилежному випадку більш ефективною виявляється фронтальна діяльність класу під керівництвом вчителя.

Отже, результати констатувального експерименту засвідчили, що організаційні особливості групової роботи створюють сприятливі передумови для індивідуалізації навчання школярів, розвитку їх творчих здібностей та самостійності, сприяють більш ефективному засвоєнню навчального матеріалу, гармонійному розвитку особистості, розвивають пізнавальну активність та відповідальність. Наразі групова навчальна діяльність на уроках географії, основою якої є співробітництво, забезпечує школярам продуктивне навчання у складі наповнених і переповнених класів, задовольняє надзвичайно важливу їх потребу у спілкуванні та взаємодопомозі.

Sarsekeyeva Zh.Ye., Musataeva V.D.

Karaganda State University named after academician E.A. Buketov

FEATURES OF THE PERSONAL SELF-EDUCATION PROCESS

Self-education is a conscious activity aimed at the fullest possible realization of a person as a person. Based on the activation of mechanisms of self-regulation, it assumes the presence of clearly realized goals, ideals, personal meanings. Self-education is a relatively late acquisition of ontogenesis associated with a certain level of self-consciousness, critical thinking, ability and readiness for self-determination, self-expression, self-disclosure, self-improvement. Based on adequate self-assessment, critical analysis of their individual characteristics and potential. It is inextricably linked with education, not only reinforcing, but also developing the process of personality formation. The necessary components are self-analysis of personal development, self-reporting and self-control. The techniques include self-prikaz, self-approval, self-suggestion [1].

Self-education begins with self-esteem. A person should know exactly what qualities should be brought up in himself. Self-esteem is formed by comparing yourself with other people and by comparing the level of their claims with the results of their activities. Adequate self-esteem allows you to correctly formulate the goals of self-education. It is formulated in those cases when the subject reveals the opinion about himself and his actions in people with whom he contacts in the family, in an educational institution, on vacation; critically compares himself with others. If the result of these contacts is low self-esteem, the person begins to find insurmountable obstacles in each case. He loses confidence in himself. It becomes more difficult for him to work, it is more difficult to communicate with colleagues, to establish contacts with people.

Autosuggestion helps to behave without going beyond the rules of cultural behavior adopted in this society, to control oneself in the most difficult situations. It can be applied in the process of self-education of any personality qualities. For several weeks, and sometimes months, in order to change the behavior in the required direction, many times a day, a pre-prepared phrase is pronounced: "I will not raise my voice under any circumstances!", "I will listen to the interlocutor, without interrupting, no matter how difficult it is for me!", "I will not be put out of myself by any remarks

of people around!" This repetition of the memorized formulas is done until the confidence becomes unshakable, leaving no shadow of doubt in the ability to cope with yourself, to behave in accordance with self-suggestion.

A young teacher goes to work almost unprepared for the specifics of his professional activity. He does not know how to concentrate for a long time, relieve psychological stress, understand the state of students, communicate correctly with parents and colleagues. Despite the large volume of psychology and pedagogy, applied elements in the training program a little, more and more theory. On the other hand, the psychological aspect is quite strongly expressed in various systems of self-control and psychotechnics. Complex skills to manage their emotions, feelings included in the program of many health systems. That is why the need for sports, physical activity, combined into a single coherent system is emphasized. Moreover, we need an appropriate internal attitude, because the teacher's pessimism will necessarily be transmitted to children. Children are very sensitive to the psychological state of the teacher, so outbreaks of rage, discontent, aggression are unacceptable. This can be achieved only by having a stable, balanced nervous system. Therefore, people with a stormy temperament need special training. And how many people know how to defuse a fit of rage without harm to health? During an outbreak of rage, a whole complex of excitatory substances and hormones is released, as the body prepares for active action at the limit of possibilities. These substances must somehow be spent, otherwise they will cause vasodilation and subsequent atherosclerosis and hypertension. Best suited psycho system type of self-hypnosis or self-suggestion, it is also possible to use any Eastern system of concentration-relaxation, for example, Taijiquan [2].

At present, science has accumulated sufficient factual material to penetrate into the essence of the process of self-education. The mechanism of self-education has the following features: a person chooses life goals, ideals in accordance with social criteria, prepares himself for life in society, improves in collective activities to improve the world around him. At the time of students the main element of intellectual self – education-study. The result is all the more important, the older a person is, since it is laid in the time of study base will be used for life. Hence the urgent need to assess and reassess their own moral principles, raising the level of thinking. It is possible to allocate the following parameters of self-education: orientation, i.e. motives of work on itself; the maintenance (mental, physical, moral, labor, esthetic, strong-willed,

professional, complex); stability (casual, episodic, constant); efficiency in formation of the personality (carries out functions the main and auxiliary) [2].

The overall result is a set of priority areas in self-education. First, the formation of high-level General education coupled with special communication skills. Secondly, the education of respect for other people, their feelings, actions, opinions. Third, systematic sports, the formation of a positive attitude to it. And, finally, fourthly, obtaining special skills in the field of applied psychology and psychology of communication. All this should provide a stable basis for further development and improvement [3].

References:

1. Gromkova M. On the pedagogical training of the teacher of high school. Textbook for students of pedagogical Universities. - M., 2015. – 447 p. (In Russian)
2. Kochetov A. I. How to engage in self-education. - Minsk, 1991. - 287 p. (In Russian)
3. Sarsekeyeva Zh.Ye., Moskaleva A.S., Yalinskaya A.E., Zubareva N.V., Prokhorova O.A., Palmina A.G. Actual problems of the education of primary schoolchildren in the Republic of Kazakhstan // International Journal of Applied and Fundamental Research. - 2016. - No. 4. - Part 2. - P. 474-478. <http://applied-research.ru/ru/article/view?id=8998> (In Russian)

Sarsekeyeva Zh.Ye., Pronich K.A.

Karaganda State University named after academician E.A. Buketov

DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING OF STUDENTS IN LEARNING PROCESS

In the age of rapidly developing science and technology, it is impossible to imagine a competitive specialist who does not have creative thinking. We can say that creative thinking is the "engine" of progress. That is why at all times his education was given great attention. The relevance of this issue in our time has increased due to changes in the structure of education and teaching methods. Psychologists and teachers, school teachers and scientists are engaged in the development of creative thinking. Some give advice, others share their experience, others examine the results obtained.

The development of creative thinking is one of the most important tasks in the modern world. The desire to realize themselves, to show their capabilities-this is the guiding principle, which is manifested in all forms of human life-the desire for development, expansion, improvement, maturity, the tendency to Express and display all the abilities of the organism. History and even everyday experience gives us many examples of the fact that every person thinks in his own way, each person has his own thinking habits. In every circle of people, in every epoch, there are examples of people who think differently than others, who are able to look at reality from a different angle. Unconventional thinking is the basis of almost all inventions, scientific discoveries, it at all times led to the birth of ideas that move humanity forward [1].

Creative thinking is the process of creation, information processing through imaginative, sensory, non-standard thought connections and concepts, which leads to fundamentally new solutions to the problem situation, to new ideas, discoveries and phenomena. One of the first researchers of the creative thinking of J. Guilford identified four of its features: originality, originality of ideas; semantic flexibility-the ability to see an object from different angles; figurative flexibility-the ability to change the perception of an object to see its hidden sides; the ability to use different ideas in an uncertain situation.

Using the data of self-observation of famous scientists, Graham Wallace distinguished 4 stages of the creative process:

- preparation-formulation of the problem, attempts to solve it;
- incubation-a temporary distraction from the problem;
- insight-the emergence of an intuitive solution;
- verification-testing and implementation of the solution.

Creativity develops in the course of his interaction with the environment, under the influence of training and education in the best sense of these words. Student age is the most favorable for the development of creative thinking, for this you need to constantly offer students creative tasks, learn to compare, highlight the main thing, find similar and distinctive features, cause-and-effect relationships. And since many researchers today view creativity as "problem solving," creative thinking is important for making decisions in different situations.

According to L.S. Vygotsky, everything that requires creative re-creation, everything that is connected with the invention of a new, needs the indispensable participation of fantasy, and fantasy should be considered as a function that is associated with both emotional life and intellectual. In fantasy, the student anticipates his future, and therefore creatively approaches its construction and implementation. Development of creative abilities of pupils is one of the main tasks of training. A variety of deep and strong knowledge, skills, sustainable cognitive interests, curiosity, initiative, maximum commitment and perseverance in solving problems are all creative prerequisites. And creative abilities are indicators of spiritual forces of the person [2].

The problem of development of creative abilities of students in the learning process is complex and multifaceted. At its decision it is necessary to consider a number of features of creativity (objective and subjective parties). The objective side of creativity is determined by the novelty and social value of the final product. Its result must be some scientific discovery or artistic project. The subjective side is determined by the experience of the creative process itself. The novelty of the resulting product, the state of inspiration, the suddenness of the guess may be subjective. It allows to develop creative abilities of pupils, organizing pedagogical process so that to put students in a position of the pioneer of that to the teacher already for a long time is known, but is new for the student.

When organizing creative activities, two processes should be implemented: ensuring an optimal balance between the available information and the information needed to solve the problem (educational information should be somewhat less than it is necessary to solve the problem); giving classes an emotional coloring. One of the important problems of creative activity management is the problem of novelty. Thanks to this, the teacher can create a situation for the emergence of a creative problem, the solution of which is possible on the basis of knowledge of the subject [2].

Thus, the development of creative thinking is accomplished in the process of training and education. It is formed in the process of interaction with the world, through mastering the content of material and spiritual culture, art in the process of learning. Therefore, it is possible to talk about a special, purposeful formation of creative thinking, about the systemic shaping effect [3].

References:

1. Development of creative thinking of students in seminars (on socio-political history): guidelines. – A., 1990. - 56 p. (In Russian)
2. Baibikova T.N. The Use of new information technologies for the development of creative thinking as a way to improve the quality of education // Quality. Innovations. Education. - 2008. - No. 4. - P. 21-24. (In Russian)
3. Sarsekeyeva Zh.Ye., Bogdanova E.F. Creativity as an important psychological characteristic of a person // Search. – 2014. - № 2 (4). – P. 110-114. (In Russian)

Соловей В.М.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет», Україна, м. Чернівці*

ЦІЛІ І ФОРМИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Основна задача педагогічного контролю – перевірити рівень досягнутих освітніх цілей [1].

Цілі контролю можна розділити на декілька видів. Так, до цілей першого виду належить контроль сформованості: знань, понять і систем понять, термінів, законів і гіпотез, наукових фактів, моделей і методів. Цілі другого виду перевіряють вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні задач і проведенні експерименту; третього виду — контролюють вміння і навички класифікації, їх узагальнення, визначення нових понять; четвертого виду — характеризують вміння організувати експеримент, висувати і перевіряти гіпотези, формувати висновки, знаходити закономірності; п'ятого виду — перевіряють успішність сформованості аналізу явищ, самостійності суджень, цілеспрямованості пізнавальної діяльності, тобто на сформованість професійно-значущих якостей особистості [2].

Однією з форм контролю знань та вмінь є тестування. Самі тестові завдання можуть бути класифіковані залежно від форми подання відповіді. Їх поділяють на 3 класи: закриті, напівзакриті і відкриті [3].

Клас закритих тестів - це найчастіше використовувана група завдань під час комп'ютерних або бланкових атестацій. У них відповідь надано як тому, кого тестують, так і оброблювачу тестів. Але оскільки відповіді наведені явно, то завжди існує можливість вгадування правильної відповіді. У зв'язку з цим, наведені далі види закритих тестових завдань ранжирувані за ступенем зменшення можливості вгадування правильної відповіді.

Альтернативні тестові завдання і завдання множинного вибору найчастіше використовуються на комп'ютерних іспитах.

В альтернативному тесті на зразок "правильно-неправильно" пропонується лише два варіанти можливих відповідей. Можливість вгадування правильної відповіді дорівнює 50%. Під час контролю знань цей тип тестів застосовується нечасто.

У класі напівзакритих завдань правильна відповідь відома лише оброблювачу тестів. Традиційні форми контролю знань використовують переважно цей тип завдань. В них той, кого тестують, відповідає на поставлені запитання. В автоматизованих системах найчастіше застосовують три види напівзакритих тестових завдань. У тестах із конструюванням відповіді шляхом вибору потрібних елементів з електронної бібліотеки, напівзакритість досягається використанням достатньо великої бази даних, яка структурована й універсальна для всієї бази тестів. У цьому разі той, кого тестують, складає відповідь із запропонованої сукупності тематично та ієрархічно структурованої інформації.

Ситуаційні задачі з суворо заданим розгалуженим алгоритмом належать до такого виду напівзакритих тестових завдань. Зазвичай, вони складаються з інформаційного блоку і пов'язаного з ним блоку керування відповідями. З кожним вибором, що оцінюється за заздалегідь розробленими правилами, той, хто тестується, пересувається по дереву рішень до підсумкової відповіді [5].

Ще одним типом напівзакритих тестових завдань є тести із заповненням пропусків. Це - незакінчені твердження, до яких необхідно внести за допомогою ручного набору пропущену інформацію. Через однозначність необхідних даних у цьому разі необхідна реалізація лише автоматичної перевірки введених слів (або числових значень) на наявність помилок, що не викликає надмірних труднощів.

Напівзакриті тестові завдання, як правило, досить ефективно виявляють у тих, кого тестують, четвертий рівень засвоєння навчального матеріалу продуктивно-творчої діяльності.

Доволі часто використовують змішані варіанти тестових завдань.

У відкритих тестових завданнях відповідь не надано ні тому, кого тестують, ні тому, хто обробляє тест. Цей клас має ще одну назву, що часто зустрічається, - тест-есе [4].

Цей варіант практично не реалізовано через складність автоматизованої обробки природної мови. У традиційних іспитах, що практикують усні відповіді, цей клас завдань застосовується досить рідко, тому що він потребує досить багато часу, яким, в умовах масової перевірки знань, викладачі користуються нечасто. Але, з іншого боку, відкриті тестові завдання є найефективнішим інструментом виявлення у того, кого тестують, спроможностей до продуктивно-творчої діяльності (п'ятий рівень засвоєння навчального матеріалу).

Література:

1. Ортинский В. Педагогика вищої школи / Ортинский В. – Издательство «Центр навчальної літератури».- 2019. – 472 с.
2. Приходько В.В. Педагогічний контроль у вищій школі: навчальний посібник / Приходько В.В., Вікторов В.Г.– Д.: Національний гірничий університет, 2009. - 150 с.
3. Туркот Т. І. Педагогика вищої школи : навч. посібн. / Т.І.Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
4. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: [учебное пособие] / М.Б. Чельшкова. – М.: Логос, 2002. – 432 с.
5. ШвецьД.Є. Тестування як ефективна форма контролю та підвищення якості знань/ ШвецьД.Є // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2010. - випуск 41– С. 169-177.

Гирина О.Г.

Учитель – логопед КГУ «Комплекс школа - детский сад № 14 для детей с нарушением зрения» акимата г. Усть-Каменогорска, Восточно – Казахстанская область.

ФОРМИРОВАНИЕ ПРЕДЛОЖНО-ПАДЕЖНЫХ КОНСТРУКЦИЙ У ДОШКОЛЬНИКОВ С РЕЧЕВОЙ И ЗРИТЕЛЬНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ

Готовность ребенка к получению новых знаний, а также легкость и быстрота их усвоения в первую очередь зависит от развития умственных способностей ребенка, т.е. умения ориентироваться в окружающем мире и самостоятельно анализировать происходящее.

Практика работы показывает, что у большинства детей с речевой и зрительной патологией отмечается несформированность пространственных представлений. Степень ее выраженности различна. В одних случаях дети затрудняются в определении правой и левой стороны как своего тела, так и предметов, в ориентировке в окружающем пространстве; в других случаях - в понимании и употреблении грамматических конструкций, обозначающих пространственные отношения. Выраженность этих нарушений значительно усиливается, если несформированность пространственного анализа и синтеза сочетается с недостатками зрительно – моторной координации.

Важно коррекционно–педагогическую работу направить на последовательное формирование предложно – падежных конструкций и на преодоление недоразвития психических процессов при ориентировке детей в пространстве. Эта работа осуществляется в процессе развития у детей понимания речи, расширения и уточнения словарного запаса, формирования грамматических средств языка, развития связной речи.

В обучении предложно – падежным конструкциям с пространственным значением выделяются три этапа работы: подготовительный, основной и заключительный.

Цель подготовительного этапа – формирование пространственного восприятий, пространственных представлений, зрительно – пространственного анализа и синтеза, как основы усвоения, понимания и владения пространственными предлогами и следующего формирования предложно – падежных конструкций.

Реализация этих задач лучше осуществляется в игровой форме при выполнении заданий на развитие ориентировок в схеме тела, определения пространственного расположения предметов по отношению к самому себе и пространственных соотношений между предметами или изображениями.

Цель основного этапа работы – сформировать представление о лексическом и грамматическом значении предлога, как средства выражения связи между словами и словосочетаниями.

Сначала нужно создать такие условия, чтобы дети как можно лучше закрепили представление о предлогах не только в слухоречевой, но и зрительной памяти. С этой целью предлоги лучше разделить на группы: 1) в, из; 2) на, с (со); 3) над, под, между; 4) из, за; 5) из-за, из-под; 6) от, до; 7) перед, за, вокруг; 8) у, около, возле; 9) через, сквозь, по.

Цель заключительного этапа – закрепление, автоматизация употребления пространственных предлогов в речевой практике детей.

Чтобы детям с речевой и зрительной патологией облегчить усвоение значения предлогов, хорошо использовать графические схемы на отдельных карточках. В каждой группе предлоги объединяются по сходству или противоположности лексического значения. Это позволяет детям усвоить предложно – падежные конструкции, осуществляя речемыслительные операции сравнения, сопоставления, анализа, синтеза, обобщения.

Работа организуется по плану:

- 1.Выполнение действий с предметом логопедом, интонационное выделение предлогов.
- 2.Выполнение действий ребенком, вербальное их обозначение.
- 3.Выполнение действий ребенком (без комментариев), вербальное их обозначение.
- 4.Выполнение действий всеми детьми.
- 5.Составление предложений по образцу, предложенному логопедом.

6.Самостоятельное составление предложений и словосочетаний по картинкам.

7.Обобщение и дифференциация значений предлогов при выполнении упражнений с использованием схем.

8.Автоматизация полученных грамматических навыков при организации связанного высказывания и активное применение предлогов в речевой практике детей.

Игра «Право и лево»

Цель: формировать умение выделять ведущую - правую руку, на ее основе – левую; закреплять их обозначение в речи детей.

Ход. Читаю стихотворение:

- Стоял ученик на развилке дорог,
Где право, где лево – понять он не мог.

Но вдруг ученик в голове почесал

Той самой рукою, которой писал

И мячик кидал, и страницы листал,

И ложку держал, и полы подметал.

«Победа!»- раздался ликующий крик.

Где право, где лево узнал ученик. (В.Берестов)

- Чего не знал ученик? В какой руке вы держите ложку? Какой рукой кидаете мяч? В какой руке у вас карандаш? Покажите и назовите эту руку. А теперь покажите другую руку и назовите ее.

Игра «Куда пойдешь?»

Цель: уточнить направления движения и закрепить речевые обозначения «направо», «налево».

Ход. Прячу игрушки в различных местах кабинета. Например, мишку - справа от предполагаемого местонахождения ребенка в игре, слева – матрешку, флажок – сзади, машину – впереди под столом и т.д.

Обращаясь к кому – либо из детей, говорю: «Направо пойдешь_ - мишку найдешь». Другому ребенку говорю: «Налево пойдешь – матрешку найдешь». Третьему ребенку: «Назад пойдешь – флажок найдешь».

Спрашиваю: «Куда ты хочешь пойти, что ты хочешь найти?»

За каждое правильно выполненное задание ребенок получает фишки, значки. Победителем считается тот, кто больше набрал фишек.

Игра «Скажи, где это»

Цель: развивать пространственные представления детей, закреплять связь между направлением движения и его словесным обозначением.

Ход. Бросаю мяч по очереди детям и называю какой – либо предмет, например, шкаф. Ребенок ловит мяч и говорит, где находится этот предмет по отношению к нему. Далее задаю вопросы: «Что нужно сделать, чтобы право и лево поменялись местами?» (повернуться на пол-оборота). «Что нужно сделать, чтобы поменялись местами спереди и сзади?» (то же самое). «Можно ли «справа» изменить на «спереди»? (повернуться на четверть оборота). «Что произойдет, если сделать полный оборот?» (ничего не изменится).

Игра «Где игрушка?»

Цель: учить детей пользоваться в речи предлогами.

Ход. «Я буду убирать карандаш, а вы будете отвечать, куда я его убрала».

«Вы положили карандаш в карман (под книгу, на шкаф, за вазу, между игрушками и т.д.). Затем вместо взрослого водящим может быть ребенок.

Игра «Что умеют делать звери?»

Цель. Учить составлять словосочетания.

Ход. Дети «превращаются» в зверей. Каждый должен рассказать, что он умеет делать, чем питается, как двигается. Примерные варианты рассказов:

- Я рыжая белка. Прыгаю с ветки на ветку. На зиму делаю запасы: собираю орехи, сушу грибы.

- Я рыба. Живу в воде. Плаваю.

- Я серый зайчик, живу в лесу, под кустом сижу, ем траву.

- Я собака. Дом сторожу, на охоту хожу, на коврике сплю.

Ребенок, рассказавший о себе правильно, получает картинку с изображением зверя.

Для расширения семантического поля, включения знакомых слов в новый контекст, с помощью вопросов уточняю ответы детей, например:

- Рыба, где ты живешь? В море или в озере? Ты живешь в море, значит, ты рыба морская. Зайчик, что ты умеешь делать? (убегать от лисы, прятаться от волка, шевелить ушами, сидеть).

Игра «Мы ехали»

Цель: уточнить лексическое значение глаголов движения и предлогов *до*, *к*, *от*.

Ход Читаю подобранный текст с интонированием указанных предлогов. Дети производят действия игрушечным транспортом в процессе чтения, затем словесно обозначают их.

-Мы ехали, ехали, к реке подъехали. (К чему подъехали?)

До моста доехали, мост переехали. (До чего доехали?)

К горе приехали, на горку въехали. (К чему приехали?)

С горы съехали, от горки отъехали. (С чего съехали?)

Игры и упражнения для работы над предложением:

Для составления простых предложений: «Составь предложение по картинкам», «Магазин», «Человек и животные», «Чьи вещи?», «Чем?», «Кто, чем управляет», «Ответь на вопросы», «Исправь предложение», «Закончи предложение».

Работа по использованию предлогов в предложении: «Кто на чем поедет?», «Кто на чем стоит (сидит)?», «Что где растет?», «Что где лежит?», «Что изменилось?», «Кто где живет?», «Кто с кем?», «Кто за кем?», «С чем корзина?», «Кто без чего?», «Из чего сделан?», «У кого кто?».

Составление сложных предложений: «А что, если бы», «Про Олю и Колю», «Закончи предложение», «В магазине», «Сравни», «Почемучка».

Особое внимание уделяется синтаксической стороне речи — умению строить не только простые распространенные, но и сложные предложения разных типов. Для этого проводятся упражнения на распространение и дополнение предложений, начатых логопедом: «Дети пошли в лес, чтобы...»

При помощи вопросов: «Какой это предмет? Что он может делать? А как он это делает?» можно построить развернутое высказывание – сообщение, высказывание – вопрос. Упражняясь в таких построениях, дети расширяют высказывания и начинают свободно ими пользоваться в самостоятельной речи.

Своевременное и правильное формирование речи у детей дошкольного возраста способствует общему развитию детей, накоплению у них умения свободно говорить, излагать свои мысли и в дальнейшем лучше обучаться в школе.

Литература:

1. Лопухина И.С. Логопедия, 550 занимательных упражнений для развития речи. М., «Аквариум», 1995 г.
2. Селиверстов В.И. Речевые игры с детьми. М., «Владос», 1994 г.
3. Ткаченко Т.А. Формирование и развитие связной речи у дошкольников 4-6 лет. М., Юнивеста, 2007г.

Гошовська А.В.

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

МАЙБУТНІЙ МЕДИК В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Якість підготовки випускників вищих навчальних закладів, де критерієм є професійна компетентність, - одне з основних завдань професійної освіти. Серед різноманітних потреб ринкової економіки виникає потреба в інтелектуальному, культурному, фізичному, моральному розвитку й самореалізації особистості, а також потреби окремих підприємств, організацій і суспільства у висококваліфікованих фахівцях, у накопиченні та використанні науково-технічного і культурного потенціалу..

Метою роботи дослідити принципи професійної підготовки студентів – медиків.

Умовою успішного навчання є розвиток здібностей студентів, забезпечення можливостей ефективної самоосвіти. Сформована професійна самосвідомість допомагає молодому спеціалісту стати конкурентноспроможною особистістю в умовах ринку. Професійна самосвідомість – поєднання сукупності професійних знань, умінь і навичок з фахових та фундаментальних дисциплін, рівня власної професійної майстерності, знань умов професійного самовдосконалення. Тому підготовка майбутнього медика вимагає формування в нього психологічної готовності до праці, набуття професійних знань, умінь і навичок, вміння самостійно набувати нових знань, самостійно контролювати свої результати, вміння приймати професійні рішення. Майбутній медик повинен володіти різноманітними видами професійної діяльності, компетентно і відповідально вирішувати професійні завдання. Неможливо досягти високого рівня професійних знань, якщо студент не усвідомлює перспектив вивчення певного предмета чи циклу предметів та їхньої ролі у формуванні професійних знань і вмінь. З метою забезпечення індивідуальної та колективної навчально – пізнавальної роботи пропонуємо реалізацію принципу проблемності – від лекцій, як проблемного викладання нового матеріалу, під час якого студенти

вчатися пізнавати нове, самостійно ставлять запитання, тобто навчальна проблема поступово перетворюється на особистісну, до практичних занять, для проведення яких передбачаємо створення і розв'язання практичних проблемних ситуацій або їх моделей – тоді розвиваються професійна інтуїція, вміння орієнтуватись у нестандартних ситуаціях, прогнозувати їх хід. Під час практичних занять особливо важливим є використання завдань медичного змісту, оскільки саме це формує професійне мислення майбутнього медика. Міжпредметні зв'язки становлять необхідний компонент систематичності навчання, що разом з іншими дидактичними принципами є важливою умовою забезпечення високого рівня знань, умінь і навичок, формування в молоді наукового світогляду. Практично реалізація цієї проблеми забезпечується узгодженістю навчальних планів і програм суміжних предметів; спільною методичною роботою викладачів шляхом взаємовідвідування занять, проведення об'єднаних засідань циклових комісій з питань міжпредметних зв'язків, підвищення кваліфікації молодих викладачів з цієї проблеми в школі молодого викладача. Одним із критеріїв, що характеризують готовність фахівця до професійної діяльності, є вміння самостійно й творчо працювати. Важливим елементом освіти є самоосвіта і залежить вона від самостійності як риси особистості. Саме формування навичок самостійності у студентів має забезпечити навчальний заклад шляхом ефективного управління самостійною роботою, яка включає організацію і контроль. І саме коледжу, відносно новому типу вищого навчального закладу першого – другого рівнів акредитації, необхідно впроваджувати елементи самостійності студентів. Практика свідчить, що найефективніший навчальний процес у тих освітніх системах, де він спирається на змістовну самостійну роботу студентів. Проблема самостійної роботи студентів набуває особливого значення на перших курсах навчання. Це пояснюється тим, що забезпечення раціональної організації самостійної роботи студентів молодших курсів і контролю за нею визначає рівень фундаментальної професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, адже на початковому етапі навчання закладаються основи професійних і фундаментальних знань, формуються навички організації індивідуальної діяльності майбутніх фахівців. Нині в Україні відбувається реформування освіти, робиться спроба реорганізації освітніх моделей. Науковці, педагоги, методисти прагнуть оновлення освіти.

Отже, сучасна освітня ситуація в суспільстві вимагає оновлення багатьох сторін медичної діяльності, обумовлює необхідність впровадження нових інноваційних технологій, активних форм і методів навчання. Нові технології у вищій медичній школі сприяють розвиткові професійних якостей і індивідуальних здібностей особистості студента-медика. Активні форми і методи навчання дозволяють студентам розвивати творче та практичне мислення, сприяють їхньому залученню до рішення проблем, максимально наближених до професійних реалій.

Література

1. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: [учеб. пособие для вузов]. – М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2014. – 437 с.
2. Кремень В.Г. Особливості функціонування професійної освіти України // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2008. – №3 (4).
3. Тройніцька С.Б. Формування міжпредметних зв'язків соціально-гуманітарних дисциплін, як шлях реалізації концептуальних засад гуманітарної освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: Зб. наук. пр. – Київ - Вінниця, 2011. – С. 126- 129.
4. Олійник П.М., Журавська Л.М., Журавський В.Л., Поважна Л.І., Фоменко Н.А. Самостійна робота студентів у вищих закладах освіти: Методичні рекомендації для викладачів. – К.: КІТЕП, 2009. – 35 с.
5. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2007. – 560 с.

А.В. Гошовська

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці*

РЕЙТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ – МЕДИКІВ

Практика наукової підготовки медичних працівників у вищих медичних закладах України свідчить, що використання традиційних дидактичних методів і засобів не забезпечує інтенсивного розвитку пізнавальної діяльності, індивідуальних здібностей та фахових знань студентів.

Мета роботи полягає у розробці та використанні нових підходів до навчання студентів медиків.

Педагогічні інновації – це діяльність, спрямована на оновлення педагогічного процесу та його раціоналізацію й оптимізацію. Інноваційне навчання, на відміну від традиційного, має на меті не стільки подання певної суми знань студенту, а, перш за все, забезпечення розвитку його особистості, залучення до різноманітних видів пізнавальної діяльності, що активізує самостійність, ініціативу, винахідливість, створює основу для розвитку творчих здібностей. В інноваційному навчанні форми та методи викладання не регламентують. Тут важлива здатність викладача до творчості, відкриття, розробки та застосування нових підходів до навчання. Пріоритетними в цьому плані є групова навчальна діяльність та модульно-рейтингова технологія навчання. Акушерство як і інші клінічні дисципліни, створює у студентів медиків основу для формування відповідних знань, умінь і навичок та займає важливе місце у професійній підготовці лікарів. Принцип модульності підвищує рівень диференціації в навчанні акушерства і гінекології. Засобами структурування змісту навчального матеріалу з використанням різних форм, методів, прийомів навчання забезпечується розвиток особистості. Конкретизовані навчальні цілі Навчання Оцінювання Виправлення / коригування педагогічному розумінні – це змістова одиниця логічно завершеної частини навчального матеріалу. Модуль є окремою дидактичною одиницею

змісту, оскільки складається із завершеної, взаємопов'язаної навчальної інформації та методичних вказівок щодо досягнення дидактичних цілей. Модулі структуровані на відносно невеликі за обсягом та поєднані за змістом частини – змістові модулі. Отримуючи на кожному занятті об'єктивну оцінку в балах за навчальну діяльність, студент має стимул до покращення результатів навчання. Важливу роль відіграє при цьому накопичення балів та прозорість і гласність в оцінюванні результатів. Рейтингові оцінки всіх студентів відомі, кожен вид діяльності оцінюється і мотивується. Систематичність і об'єктивність оцінювання знань організовує та дисциплінує студентів, сприяє наполегливості і цілеспрямованості, допомагає виховувати навички самоконтролю. Основну увагу при використанні модульної технології навчання зосереджуємо на формуванні здібностей студентів до самостійного набуття знань, умінь та навичок. Студентам прищеплюється прагнення до самонавчання, вміння здійснювати самоконтроль. Таким чином, модульне навчання має такі переваги перед (традиційним) підходом до навчання: - зміст навчального матеріалу розподіляється на окремі функціонально- змістові одиниці – модулі, що охоплюють навчальний матеріал, який має відносно самостійне значення, характеризується цілісністю і завершеністю змісту; - змінюється форма спілкування викладача і студента на практичному занятті: викладач спілкується як опосередковано – через організацію модульного навчання, так і безпосередньо з кожним студентом індивідуально; - зменшується частка прямого інформування студентів, розширюються можливості групової роботи, ігрового моделювання та інших активних форм навчання; - самостійній роботі студента відведено оптимальну кількість часу, в процесі якої він вчиться цілепокладанню, плануванню, самоорганізації, самоконтролю та самооцінці. Рейтингова технологія оцінювання навчальних досягнень студентів забезпечує чітке визначення обсягів та якості виконаної ними навчальної та наукової роботи і виставлення за неї відповідних балів та характеризується тим, що: - стимулює систематичну роботу студентів з навчальної дисципліни протягом усього терміну її вивчення; - підвищує об'єктивність оцінювання навчальних досягнень студентів: підсумкова оцінка (екзаменаційна чи залікова) з навчальної дисципліни позбавляється випадковості, вирішальну роль відіграє сума набраних балів; - процедура контролю набуває прозорості – діє накопичувальна система балів: викладач перевіряє та оцінює кожний вид навчальної роботи

студента, а студент має можливість відстежувати свої навчальні досягнення; - з'являється ефект загальності, у студентів формується адекватна оцінка власних навчальних досягнень; - дає змогу студентам тримати на постійному контролі власні навчальні досягнення.

Таким чином, викладач, працюючи в умовах нової системи освіти, зорієнтованої на злиття з світовим освітнім простором, повинен оволодіти не лише певним набором методів і прийомів організації навчального процесу, а й знати сучасні педагогічні інноваційні технології та впроваджувати їх у практику. Використання групових форм організації навчання акушерства і гінекології і діяльності студентів в умовах модульно-рейтингової системи є однією з умов педагогічних інноваційних технологій навчання у вищій школі.

Література

1. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / За ред. О.М. Пехоти.- К.: АСК, 2013. – 255 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи.– К.: ЦНЛ, 2003. – 314с
3. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика.- К.: Партнер, 2007. – 193 с.
4. Фурман А.В. Модульно-розвивальне навання – система педагогічних інновацій // Педагогіка і технологія. – 2005. – №3.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник.- К.: Академвидав, 2014.
6. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. – М.: Педагогика, 2009. – 192 с
7. Технологія навчання біології / Упоряд. К.М.Задорожний. – Харків, Основа. – 2008. – 160 с.

Соціална педагогіка

Ніколенко Л.М., Власова Є.Р.

Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, Україна

ПЕРШОЧЕРГОВА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДОПОМОГА ДИТИНІ, ЩО ПОСТРАЖДАЛА ВІД ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА

Питання психологічного насильства у наш час стоїть дуже гостро. Ми стикаємось з ним кожного дня, інколи навіть не підозрюючи цього. Основною складністю психологічного насильства над дитиною є те, що його особливо важко констатувати, адже дитина, хоч і відчуває його, однак не контролює ситуацію і не розуміє, що відбувається. Саме тому дуже важливо вчасно розпізнати психологічне насильство і почати надавати психологічну допомогу дитині, що страждає від цього небезпечного явища.

Питання психологічного насильства входить у коло інтересів таких науковців, як І. Алексєєва, О. Бондаровська, Л. Войтова, О. Коломієць, Т. Крилова, О. Орлов та інших. В Україні відбуваються перші спроби запровадження й реалізації певних моделей роботи над ним: тренінгових програм, кризових консультативних центрів (очних та заочних), груп взаємопідтримки чи самодопомоги, психотерапевтичних програм (індивідуальних та групових), співпраця з правоохоронними органами.

Проте, питання роботи педагога з дитиною, що зазнала психологічного насильства, не достатньо вивчене. І тут варто зазначити, що немає універсального алгоритму для надання допомоги дітям, що зазнали психологічного насильства. Усе залежить від віку дитини, її емоційного стану, тривалості насильницького впливу та інших факторів. Однак, Дж. Пірс та інші вчені [1] все ж виокремили універсальні принципи роботи з дітьми – жертвами насильства, серед яких:

Втручання повинне бути всестороннім.

Робота повинна бути орієнтована на розвиток дитини.

Увагу треба зосередити на наслідках, що виявляються в розвитку.

Методи мають відповідати етапу розвитку дитини.

Втручання повинне враховувати рівень емоційного розвитку.

Окрім того, науковці наголошують [3], що організація допомоги дитині, що постраждала від психологічного насильства, має бути комплексною: тобто повинна здійснюватися групою фахівців (психолог, соціальний педагог, психоневролог, психіатр або психотерапевт, логопед). Незважаючи на це, первинну роботу проводять, насамперед, психолог і соціальний педагог, а вже в ході корекційної роботи до процесу підключаються інші спеціалісти.

Найкраще починати роботу з дитиною з видів роботи, що зможуть відволікти та заспокоїти від проблеми, через які вона зможе передати свій емоційний стан, у якому наразі перебуває. До таких напрямків можна віднести арттерапію, лялькотерапію, пісочну терапію, анімаційну терапію, мандалотерапію, ізотерапію та інші види терапії творчістю.

Ігрова терапія є універсальним, ефективним засобом. Вона корисна як у роботі з дітьми, так й в опрацюванні акту психологічного насильства підлітками.

Однак, найбільш ефективним методом роботи з проблемою психологічного насильства вважається казкотерапія – підібравши сюжет, або створивши його самостійно з дитиною, можна не тільки дізнатися про те, що трапилось, але й зрозуміти психологічний стан дитини, її думки та переживання з приводу ситуації.

Звертаємо увагу й на те, що факт психологічного насильства над дитиною потребує не тільки відвертої бесіди, комплексної роботи фахівців та використання різноманітних творчих напрямків у корекційній роботі, а й рішучих дій з боку педагога [2]. Необхідно звернутися в міліцію або прокуратуру, якщо злочинний вплив на дитину дійсно мав місце, в органи опіки і опікування за місцем фактичного проживання дитини, якщо батьки відносяться до групи ризику щодо алкоголізму, наркоманії або психічних захворювань, на консультацію до психолога, соціального педагога.

Потрібно пам'ятати, що головною метою надання допомоги дітям, що постраждали від психологічного насильства, є по-перше, його припинення, а по-друге, відновлення емоційного та психологічного стану дитини.

Проаналізувавши літературні джерела з означеної проблеми, ми з'ясували, що роботу з надання допомоги дитині, що зазнала насильства, варто

все ж починати з бесіди, котра має будуватись на таких принципах: слухаю, розумію, співпереживаю. Відповідно до цих принципів, необхідно:

викликати прихильність до себе;

проявити співчуття;

знайти резерви підтримки і допомоги;

створити умови для припинення насильства і виробити стратегію поведінки;

вселити впевненість в завтрашній день.

Насильство, пережите в дитинстві, має тенденцію відтворювати себе від покоління до покоління, адже доведено, що дитина, що була жертвою насильства, з великою вірогідністю буде жорстоко поводитись з власною дитиною. Тому, щоб уникнути негативних наслідків, фахівцям необхідно своєчасно реагувати на прояви психологічного насильства і педагог – перша людина, що може помітити дивну поведінку дитини та надати першу допомогу.

Література:

1. Психология социальной работы : учеб. для вузов / О. Н. Александрова, О. Н. Боголюбова, Н. Л. Васильева и [др.]; под ред. Марины Анатольевны Гулиной. – СПб. : Питер, 2002. – 350 с.
2. Савчук О.М. Стратегії роботи із співзалежними жінками, які зазнають насилля в сім'ї // Практична психологія та соціальна робота. – 2003 – № 4. – С.51-60.
3. Сафонова Т. Я. Жесткое обращение с детьми // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №2. – С.17-29.

CONTENTS

ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ

Проблеми на обучението на специалисти

Масич В. В., Лимарева Ю. М., Берестовой И. О., Берестовая Г. В.

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTI ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

СТУДЕНТІВ 3

Абсалямова Я.В. УКРАИНА: СТАНДАРТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

В УСЛОВИЯХ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА 7

Kuderieyv Zhanibek K., Adanov Kuanyshbek B. THE GENESIS OF THE GAME

AND THE CONCEPTUAL AND UNIVERSAL DEFINITION OF THE GAME 10

Белес А.О., Керимбаева К.З., Аметова А. ОҚУШЫЛАРДЫ МАТЕМАТИКАЛЫҚ

ОЛИМПИАДАЛАРҒА ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ..... 16

Жалмуқанова Л.Ж. СОВРЕМЕННОЕ ПОЛИКУЛЬТУРНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ 19

Абишев Ж.Б. УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ ЗДОРОВЬЯ УЧАЩИХСЯ

ДЛЯ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ..... 22

Yang Yang, Mai Wen REQUIREMENTS FOR THE PREPARATION OF FUTURE

MUSIC PROFESSIONALS IN CHINA 26

Методически основи на учебния процес

Darkenbayeva Zh.K. FORMATION OF LINGUISTIC AND CULTURAL

COMPETENCES BY THE METHOD OF PUZZLES 30

Стратегически насоки на реформата в системата на образованието

Квасных Г.С. ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ

ШКОЛЬНИКОВ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ 33

Курманбекова М.Д. Есенжолова С.А. ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ ТОПОНИМОВ В АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СТРАНАХ	36
--	-----------

Съвременните методи на преподаване

Кравченко О.В. ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТРОЛЮ В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	39
Кравченко О.В. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ – ДЕБРИФІНГ	42
Соловей В.М. МОДЕЛЬ ПОВЕДІНКИ ВИКЛАДАЧА ЗІ СТУДЕНТАМИ, ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТ ЇХ НАВЧАННЯ ТА ЖИТТЯ	45
Айгумусова Д.С. ТЕСТИРОВАНИЕ КАК СРЕДСТВО ОБЪЕКТИВНОЙ ДИАГНОСТИКИ КАЧЕСТВА ЗНАНИЙ ОБУЧАЮЩИХСЯ	48
Бірюкова Н.В.,Музика Ю.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ	52
Sarsekeyeva Zh.Ye., Musataeva V.D. FEATURES OF THE PERSONAL SELF-EDUCATION PROCESS	57
Sarsekeyeva Zh.Ye., Pronich K.A. DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING OF STUDENTS IN LEARNING PROCESS.....	60
Соловей В.М. ЦІЛІ І ФОРМИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ	63
Гирина О.Г. ФОРМИРОВАНИЕ ПРЕДЛОЖНО-ПАДЕЖНЫХ КОНСТРУКЦИЙУ ДОШКОЛЬНИКОВ С РЕЧЕВОЙ И ЗРИТЕЛЬНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ	66
Гошовська А.В. МАЙБУТНІЙ МЕДИК В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	72

Гошовська А.В. РЕЙТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ – МЕДИКІВ	75
---	-----------

Социална педагогика

Ніколенко Л.М., Власова Є.Р. ПЕРШОЧЕРГОВА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДОПОМОГА ДИТИНІ, ЩО ПОСТРАЖДАЛА ВІД ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА	78
CONTENTS.....	81

274396
274616
274624
274658
274791
274801
274810
274707
274790
274839
274406
274419
274421
274513
274609
274640
274641
274679
274798
274843
274845
274618